

Bruxelles, 12. prosinca 2022.
(OR. en)

15896/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0408(COD)

JUSTCIV 168
ECOFIN 1316
COMPET 1020
JAI 1666
CODEC 1981
IA 220

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	8. prosinca 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 702 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o usklađivanju određenih aspekata prava o nesolventnosti

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 702 final.

Priloženo: COM(2022) 702 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.12.2022.
COM(2022) 702 final

2022/0408 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o usklađivanju određenih aspekata prava o nesolventnosti

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2022) 434 final} - {SWD(2022) 395 final} - {SWD(2022) 396 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ova je inicijativa, najavljena u rujnu 2020., dio prioriteta Komisije za ubrzanje izgradnje unije tržišta kapitala, ključnog projekta za daljnju financijsku i gospodarsku integraciju u Europskoj uniji¹.

Nedostatak usklađenih sustava nesolventnosti već je dugo prepoznat kao jedna od ključnih prepreka slobodi kretanja kapitala u EU-u i većoj integraciji tržišta kapitala EU-a. Europski parlament, Vijeće, Komisija i Europska središnja banka (ESB) zajedno su 2015. prepoznali pravo o nesolventnosti kao ključno područje za ostvarivanje „istinske” unije tržišta kapitala². To je i dosljedno stajalište međunarodnih institucija, kao što su Međunarodni monetarni fond (MMF) i brojne skupine za strateško promišljanje. MMF je 2019. utvrdio prakse u slučaju nesolventnosti kao jednu od „tri ključne prepreke većoj integraciji tržišta kapitala u Europi”, uz transparentnost i kvalitetu propisa. ESB je u nekoliko navrata naglasio potrebu za „rješavanjem glavnih nedostataka i razlika između okvira za nesolventnost [...] šire od okvira nacrta Direktive o nesolventnosti, restrukturiranju i drugoj prilici jer se „djelotvornijim i usklađenijim propisima o nesolventnosti [uz druge mjere] može poboljšati sigurnost za ulagače, smanjiti troškove i olakšati prekogranična ulaganja, a istovremeno učiniti rizični kapital privlačnijim i dostupnijim poduzećima”³.

Nacionalne razlike uzrokuju fragmentiranost pravila o nesolventnosti. Zbog toga se njima postižu različiti ishodi u državama članicama, a stupanj njihove učinkovitosti osobito se razlikuje u smislu vremena potrebnog za likvidaciju poduzeća i vrijednosti koja se u konačnici može naplatiti. U nekim državama članicama to dovodi do dugotrajnih postupaka u slučaju nesolventnosti i niske prosječne vrijednosti naplate u slučajevima likvidacije. Razlike među nacionalnim sustavima stvaraju i pravnu nesigurnost u pogledu ishoda postupaka u slučaju nesolventnosti i dovode do većih troškova informiranja i učenja za prekogranične vjerovnike u usporedbi s onima koji posluju samo na domaćem tržištu.

Ishodi postupaka u slučaju nesolventnosti znatno se razlikuju u državama članicama, pri čemu se prosječno vrijeme naplate kreće od 0,6 do 7 godina, a sudski troškovi kreću se od 0 % do iznad 10 %. Prosječna vrijednost naplate po kreditima poduzećima u EU-u iznosila je 40 % nepodmirenog iznosa u trenutku nastanka statusa neispunjavanja obveza i 34 % za mala i srednja poduzeća (MSP-ove) od 2018⁴. Niske vrijednosti naplate, dugotrajni postupci u

¹ COM(2020) 590 final.

² Izvješće petorice predsjednika (https://commission.europa.eu/publications/five-presidents-report-completing-europes-economic-and-monetary-union_hr), Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o stvaranju unije tržišta kapitala (2015/2634(RSP)) i od 8. listopada 2020. o daljnjem razvoju unije tržišta kapitala (2020/2036(INI)).

³ Europska središnja banka, „Financijska integracija u Europi”, svibanj 2018., <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fie/ecb.financialintegrationineurope201805.en.pdf>, i „Financijska integracija i struktura u europodručju”, travanj 2022., <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fie/ecb.fie202204~4c4f5f572f.en.pdf>.

⁴ Podaci proizlaze iz analize referentnih vrijednosti koju je napravilo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo. Vidjeti Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, „Izvješće o usporedbi referentnih vrijednosti nacionalnih okvira za naplatu kredita”, 2020., EBA/REP/2020/29, https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/About%20Us/Missions%20and%20tasks/Call%20for%20Advice/2020/Report%20on%20the%20benchmarking%20of%20national%20loan%20enforcement%20frameworks/962022/Report%20on%20the%20benchmarking%20of%20national%20loan%20enforcement%20frameworks.pdf. Nacionalni stručnjaci za nesolventnost, koji su iznijeli svoje procjene za referentni scenarij koji je Svjetska banka upotrijebila u izradi pokazatelja

slučaju nesolventnosti i visoki troškovi postupaka ne utječu samo na učinkovitost likvidacije poduzeća. Oni su i glavni čimbenik koji ulagači ili vjerovnici uzimaju u obzir pri utvrđivanju razine premije za rizik koju očekuju nadoknaditi ulaganjem. Što je sustav nesolventnosti manje učinkovit, to je veća premija koju ulagači mogu zaračunati, pri čemu sve ostalo ostaje nepromijenjeno. Premija za visoki rizik povećava trošak kapitala za poduzeće i, ako je rizik posebno visok, odvraća ulagače od davanja kredita. To pak ograničava izbor financiranja dostupan poduzeću i općenito ograničava njegovu sposobnost pronalaženja dostupnog izvora financiranja kako bi proširilo svoje poslovanje.

Od 120 000 do 150 000 slučajeva nesolventnosti godišnje u EU-u 10 % do 20 % slučajeva sadržavalo je prekogranično odobravanje kredita. Različiti sustavi nesolventnosti u EU-u predstavljaju poseban problem za prekogranične ulagače, koji pri procjeni mogućnosti ulaganja izvan svoje matične države članice potencijalno trebaju uzeti u obzir 27 različitih sustava nesolventnosti. Uvjeti natjecanja nisu za sve jednaki, pa se slična ulaganja u državama članicama s učinkovitijim sustavima nesolventnosti smatraju privlačnijima nego u državama članicama s manje učinkovitim sustavima nesolventnosti, što stvara znatnu prepreku prekograničnom toku kapitala i funkcioniranju jedinstvenog tržišta kapitala u EU-u. Poduzeća u državama članicama s učinkovitijim okvirima za nesolventnost vjerojatno će dobiti i pristup jeftinijem financiranju, što će ih dovesti u prednost u tržišnom natjecanju s poduzećima iz drugih država članica. Nadalje, različiti sustavi nesolventnosti u državama članicama odvraćaju ulagače od razmatranja ulaganja u državama članicama s čijim su pravnim sustavima ti ulagači manje upoznati. To je posebno slučaj onih ulagača kojima nedostaju sredstva za procjenu 27 različitih sustava nesolventnosti. Time se slabi ukupan potencijal za prekogranična ulaganja u EU-u te ograničavaju dubina i širina tržišta kapitala EU-a i podriva ukupan uspjeh projekta unije tržišta kapitala.

Trenutačna energetska kriza i ograničen porezni prostor za javne subvencije mogu u budućnosti dovesti do većeg istupa poduzeća s tržišta. Sve više poduzeća moglo bi se suočiti s uvjetima u kojima se njihova razina duga pokazuje neodrživom. Nadalje, najnovija gospodarska kretanja pokazuju da je gospodarstvo EU-a i dalje osjetljivo na znatne gospodarske šokove i poteškoće. Kada bi do toga došlo, učinkovitijim i bolje usklađenim pravilima o nesolventnosti u EU-u povećala bi se sposobnost apsorpcije takvih šokova. Njima bi se pridonijelo i ograničavanju negativnog učinka (te troškova za ulagače) u slučajevima neurednog gašenja poslovanja. U osnovnom scenariju, slučajevi nesolventnosti i dalje bi predstavljali izazov za kapacitete pravosudnih sustava, ali se nijedno rješenje ne bi primijenilo kako bi se pristupilo rješavanju problema dugotrajnih i neučinkovitih postupaka, nižih vrijednosti naplate i, u konačnici, manjeg odobravanja kredita i slabije strukturalne prilagodbe gospodarstva.

Izostanak veće konvergencije sustava nesolventnosti podrazumijevat će da razina prekograničnih ulaganja i prekograničnih poslovnih odnosa neće ostvariti svoj potencijal.

Potrebno je djelovanje na razini EU-a kako bi se znatno smanjila fragmentiranost sustava nesolventnosti. Time bi se poduprla konvergencija ciljanih elemenata pravila država članica o nesolventnosti i stvorili bi se zajednički standardi u svim državama članicama čime bi se olakšala prekogranična ulaganja.

Mjerama na razini EU-a osigurali bi se jednaki uvjeti natjecanja te bi se mogle izbjeći krive odluke o prekograničnim ulaganjima koje nastaju zbog nedostatka informacija o postavkama

nesolventnosti u poslovanju (projekt *Doing Business*), istaknuli su raspon od 1,5 do 3,5 godina za razdoblje naplate te sudske troškove između 9 % i 15 % za države članice EU-a. Stope naplate u slučaju likvidacije u državi članici EU-a kretale su se između 32 % i 44 %, s prosjekom za predmetne države članice od 38 %.

sustava nesolventnosti i razlikama među njima. Time bi se olakšala prekogranična ulaganja i tržišno natjecanje uz istodobnu zaštitu urednog funkcioniranja jedinstvenog tržišta. Budući da su razlike u sustavima nesolventnosti glavna prepreka prekograničnim ulaganjima, uklanjanje te prepreke ključno je za ostvarenje jedinstvenog tržišta kapitala u EU-u.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je prijedlog u potpunosti usklađen s drugim zakonodavnim aktima EU-a u ovom području politike, posebno s Direktivom (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ i Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća⁶, jer se bavi problemima koji se ne rješavaju drugim postojećim zakonodavnim aktima. Stoga se ovom inicijativom EU-a rješava pitanje stvarne praznine u zakonodavstvu.

Direktiva (EU) 2019/1023 instrument je ciljanog usklađivanja koje je bilo usmjereno prema dvije posebne vrste postupaka: predstečajni postupci; i postupci otpusta duga za neuspjele poduzetnike. Oba su postupka bila nova i nisu bila dijelom nacionalnih okvira za nesolventnost u većini država članica. Postupci preventivnog restrukturiranja (glava II. Direktive (EU) 2019/1023) programi su koji su dostupni dužnicima u financijskim poteškoćama prije nego što postanu nesolventni, tj. u razdoblju kada postoji tek vjerojatnost nesolventnosti. Oni se temelje na činjenici da postoji mnogo veća vjerojatnost za spašavanjem poduzeća u poteškoćama kad su im pomagala za restrukturiranje dugova dostupna u vrlo ranoj fazi, prije nego što postanu definitivno nesolventna. Minimalni standardi usklađivanja iz Direktive (EU) 2019/1023 koji se odnose na okvire za preventivno restrukturiranje primjenjuju se samo na poduzeća koja još nisu nesolventna, a cilj im je izbjeći postupke nesolventnosti za poduzeća koja se još uvijek mogu povratiti u stanje održivosti. Ti standardi nisu namijenjeni za situaciju u kojoj poduzeće postaje nesolventno i mora proći postupak u slučaju nesolventnosti. Slično tomu, minimalni standardi koji se odnose na drugu priliku za neuspjele poduzetnike (glava III. Direktive (EU) 2019/1023) ne odnose se na način na koji se provode postupci u slučaju nesolventnosti. Oni se, za razliku od toga, odnose na otpust dugova nesolventnih poduzetnika koji nastaje kao posljedica nesolventnosti i mogu se smatrati uređenjem učinaka postupka u slučaju nesolventnosti kojim se, međutim, ne usklađuje samo pravo o nesolventnosti.

Uredba (EU) 2015/848 donesena je na pravnoj osnovi za pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima (članak 81. UFEU-a)⁷. Uredbom (EU) 2015/848 uvedena su jedinstvena pravila o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu kojima se za prekogranične predmete u slučaju nesolventnosti određuje u kojoj državi članici treba pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti i koje pravo treba primijeniti. Istodobno su postojala jedinstvena pravila kojima se osiguravalo da se priznaju presude sudova koji imaju nadležnost u tim predmetima te da se, ako je to potrebno, one izvršavaju na teritoriju svih država članica. Uredba (EU) 2015/848 ne utječe na sadržaj nacionalnog prava o nesolventnosti. Njome se određuje mjerodavno pravo, ali se ne propisuju nikakve značajke ili minimalni standardi toga prava. Stoga se njome ne rješava pitanje razlika među propisima o nesolventnosti država članica (niti problemi i troškovi koji iz toga proizlaze).

⁵ Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti) (SL L 172, 26.6.2019., str. 18.).

⁶ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL L 141, 5.6.2015., str. 19.).

⁷ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog u potpunosti usklađen s prioritetom Komisije za unapređenje unije tržišta kapitala, a posebno s mjerom 11. Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala i kasnijom Komunikacijom Komisije o uniji tržišta kapitala. U Akcijskom planu za uniju tržišta kapitala iz 2020.⁸ najavljeno je da će Komisija pokrenuti zakonodavnu ili nezakonodavnu inicijativu za minimalno usklađivanje ili veću konvergenciju u ciljanim područjima zakonodavstva o nesolventnosti poduzeća izvan bankarskog sektora kako bi se povećala predvidljivost ishoda postupaka u slučaju nesolventnosti. U svojem pismu namjere⁹ upućenom Parlamentu i predsjedništvu Vijeća 15. rujna 2021. predsjednica von der Leyen najavila je inicijativu za usklađivanje određenih aspekata materijalnog prava o postupcima u slučaju nesolventnosti, koja je uključena u program rada Komisije za 2022.¹⁰ U Komunikaciji Komisije o uniji tržišta kapitala, objavljenoj u studenome 2021., najavljena je predstojeća direktiva u području nesolventnosti poduzeća, koja bi mogla biti dopunjena preporukom Komisije¹¹.

Prijedlog je u potpunosti usklađen i s ciljanim preporukama po državama članicama u kontekstu europskog semestra za poboljšanje učinkovitosti i brzine nacionalnih sustava nesolventnosti, koje su dovele do reformi sustava nesolventnosti u nekim državama članicama.

Prijedlog je u skladu i s Direktivom Vijeća 2001/23/EZ¹² jer se njime ne zadire u načelo prema kojem zaposlenici ne zadržavaju svoja prava kada se prijenos obavlja kao dio postupka u slučaju nesolventnosti. U članku 5. stavku 1. Direktive 2001/23/EZ posebno se navodi da se, osim ako države članice ne odluče drukčije, članci 3. i 4. o zaštiti prava zaposlenika u slučaju prijenosa vlasništva nad poduzećem ne primjenjuju kad prenositelj podliježe stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti koji je pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja i pod nadzorom je nadležnog javnog tijela. Prijedlog je u potpunosti usklađen s tom odredbom u dijelu u kojem se uređuje „postupak *pre-pack*”¹³. U skladu s presudom Suda Europske unije u predmetu „Heiploeg”¹⁴, ovim se prijedlogom posebno pojašnjava da se faza likvidacije u postupku *pre-pack* mora smatrati stečajnim postupkom ili postupkom u slučaju insolventnosti koji je pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja pod nadzorom nadležnog javnog tijela za potrebe članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23/EZ.

⁸ COM(2020) 590 final.

⁹ Vidjeti str. 4. [state_of_the_union_2021_letter_of_intent_en.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0720&from=do) (europa.eu).

¹⁰ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Program rada Komisije za 2022. – Zajedno do snažnije Europe COM(2021) 645 final, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9fb5131e-30e9-11ec-bd8e-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Unija tržišta kapitala – Rezultati godinu dana nakon akcijskog plana, COM(2021) 720 final, dostupno na EUR-Lex-u – 52021DC0720 – EN – EUR-Lex (europa.eu).

¹² Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL L 82, 22.3.2001., str. 16.).

¹³ U postupku *pre-pack* poduzeće dužnika ili njegov dio prodaje se uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja na temelju ugovora o kojem se povjerljivo pregovaralo prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti pod nadzorom promatrača kojeg je imenovao sud i nakon kojeg slijedi kratak postupak u slučaju nesolventnosti u kojem je prodaja o kojoj se prethodno pregovaralo službeno odobrena i izvršena.

¹⁴ Presuda Suda od 28. travnja 2022. u predmetu C-237/20 (Federatie Nederlandse Vakbeweging protiv Heiploeg Seafood International BV), EU:C:2022:321.

Prijedlog je u skladu i s Direktivom 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, čiji je cilj ograničiti akumuliranje odgovornosti za okoliš i osigurati poštovanje načela „onečišćivač plaća”. Direktiva 2004/35/EZ obvezuje države članice da poduzimaju mjere za poticanje odgovarajućih ekonomskih i financijskih subjekata na razvoj instrumenata i tržišta financijskog jamstva, uključujući financijske mehanizme u slučaju nesolventnosti, kako bi se operaterima omogućila uporaba financijskih jamstava za pokriće svojih obveza na temelju Direktive 2004/35/EZ. Cilj je tih mehanizama osigurati podmirivanje tražbina čak i u slučajevima kada dužnik postane nesolventan. Prijedlog ne zadire u one mjere koje su propisane Direktivom 2004/35/EZ. Naprotiv, učinkovitijim okvirom za nesolventnost podržala bi se brža i djelotvornija naplata imovinske koristi općenito, čime bi se olakšala naknada tražbina za zaštitu okoliša protiv nesolventnog poduzeća čak i bez pribjegavanja instrumentima financijskog jamstva, u potpunosti u skladu s ciljevima Direktive 2004/35/EZ.

Konačno, ovim će se prijedlogom pomoći većem broju poduzetnika da ostvare korist od otpusta duga jer će se postupci u slučaju nesolventnosti protiv mikropoduzeća lakše pokretati i učinkovitije provoditi. To je u skladu s ciljem paketa olakšica za MSP-ove koji je predsjednica von der Leyen najavila u rujnu 2022. u svojem govoru o stanju Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se omogućava donošenje mjera za usklađivanje nacionalnih odredbi, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Propisima o nesolventnosti osigurava se uredno gašenje poduzeća u financijskim i gospodarskim poteškoćama. Smatraju se jednim od ključnih čimbenika u određivanju troškova financijskih ulaganja jer se njima omogućava utvrđivanje konačne naplaćene vrijednosti od ulaganja u nesolventna poduzeća.

Velike razlike u učinkovitosti nacionalnih postupaka u slučaju nesolventnosti stvaraju prepreke slobodnom kretanju kapitala i dobrom funkcioniranju unutarnjeg tržišta smanjivanjem privlačnosti prekograničnih ulaganja zbog ograničene predvidljivosti ishoda postupaka u slučaju nesolventnosti trgovačkih društava u različitim državama članicama i posljedično većih troškova dolaženja do informacija za prekogranične ulagače. Nadalje, te razlike dovode do velikih razlika u naplaćenoj vrijednosti za ulaganja u nesolventna poduzeća u EU-u. Stoga uvjeti natjecanja u Uniji nisu jednaki jer se slična ulaganja u državama članicama s djelotvornijim propisima o nesolventnosti smatraju privlačnijima nego u državama članicama s manje djelotvornim propisima o nesolventnosti. Poduzeća iz država članica s djelotvornijim propisima o nesolventnosti mogu imati koristi od nižih troškova kapitala od poduzeća iz drugih država članica te općenito mogu imati koristi od lakšeg pristupa kapitalu.

Cilj je prijedloga smanjiti razlike među nacionalnim propisima o nesolventnosti i time riješiti pitanje manje djelotvornih propisa o nesolventnosti u nekim državama članicama povećanjem predvidljivost postupaka u slučaju nesolventnosti općenito i smanjenjem prepreka slobodnom kretanju kapitala. Usklađujući ciljne aspekte propisa o nesolventnosti prijedlogom se osobito teži smanjenju troškova informiranja i učenja za prekogranične ulagače. Ujedinjenijim propisima o nesolventnosti stoga bi se trebale proširiti mogućnosti izbora financiranja dostupne poduzećima diljem Unije.

¹⁵ Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

Ovaj se prijedlog ne temelji na članku 81. UFEU-a jer se ne bavi isključivo situacijama s prekograničnim implikacijama. Iako je ključni cilj prijedloga prije svega ukloniti prepreke prekograničnim ulaganjima, prijedlogom se nastoji uskladiti nacionalne odredbe koje bi se uvijek primjenjivale kako na poduzeća, tako i na poduzetnike koji posluju u jednoj i više država članica. Stoga bi se prijedlogom rješavale i situacije bez prekogranične dimenzije, te primjena članka 81. kao pravne osnove ne bi bila opravdana.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prepreke koje proizlaze iz velikih razlika u nacionalnim sustavima nesolventnosti otežavaju ostvarenje jedinstvenog tržišta u EU-u općenito, a posebno stvaranje unije tržišta kapitala i stoga opravdavaju usklađeniji regulatorni okvir EU-a za nesolventnost. Međutim, različite polazišne točke, pravne tradicije i prioriteti politika država članica znače da reforme na nacionalnoj razini u ovom području vjerojatno neće dovesti do potpune konvergencije sustava nesolventnosti i tako poboljšati njihovu ukupnu učinkovitost.

Usklađivanje nacionalnih propisa o nesolventnosti može dovesti do homogenijeg funkcioniranja tržišta kapitala EU-a smanjujući fragmentiranost tržišta i osiguravajući bolji pristup financiranju trgovačkih društava. Djelovanje na razini EU-a pogodnije je za znatno smanjenje fragmentiranosti nacionalnih sustava nesolventnosti i osiguravanje konvergencije ciljanih elemenata pravila o nesolventnosti država članica u mjeri u kojoj bi se moglo olakšati prekogranična ulaganja u svim državama članicama. Djelovanjem na razini EU-a osigurali bi se i jednaki uvjeti natjecanja te bi se smanjio rizik od narušavanja odluka o prekograničnim ulaganjima uzrokovanog stvarnim razlikama u sustavima nesolventnosti i nedostatkom informacija o tim razlikama.

- **Proporcionalnost**

Cilj je ovog prijedloga doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ukloniti prepreke za ostvarivanje temeljnih sloboda, poput slobodnog kretanja kapitala i slobode poslovnog nastana, koje proizlaze iz razlika u nacionalnim propisima i postupcima u području nesolventnosti trgovačkih društava. Kako bi se postigao taj cilj, ovim se prijedlogom postavljaju samo minimalni zahtjevi za usklađivanjem, i to samo u ciljanim područjima materijalnog prava o nesolventnosti koja će vjerojatno imati najznačajniji učinak na učinkovitost i trajanje takvih postupaka.

Ovim se prijedlogom državama članicama ostavlja dovoljno fleksibilnosti za donošenje mjera u područjima izvan njegova područja primjene, kao i za utvrđivanje dodatnih mjera unutar usklađenih područja, pod uvjetom da su te mjere u skladu s ciljem ovog prijedloga. Dakle, u skladu s načelom supsidijarnosti kako je ono propisano člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji, ovaj prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje njegovih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

U skladu s člankom 114. UFEU-a dopušteno je donošenje akata u obliku uredbe ili direktive. Integracija unutarnjeg tržišta EU-a u području propisa o nesolventnosti najbolje se može postići ujednačavanjem zakona kroz usklađivanje putem direktive jer se direktivom poštuju različite pravne kulture i pravni sustavi država članica u području prava o nesolventnosti te se osigurava dovoljna fleksibilnost u postupku prenošenja kako bi se zajednički minimalni standardi primijenili na način koji je u skladu s različitim sustavima.

Preporukom se ne bi moglo postići željeno ujednačavanje u ovom području politike u kojem su uočene velike razlike sadržane u obvezujućem zakonodavstvu država članica. S druge strane, ujednačavanjem putem uredbe državama članicama ne bi se ostavila dovoljna fleksibilnost da se prilagode lokalnim uvjetima i zadrže usklađenost postupovnih pravila o nesolventnosti sa širim nacionalnim pravnim sustavom.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija se tijekom postupka izrade ovog prijedloga savjetovala s dionicima. Među ostalim inicijativama, Komisija je konkretno:

- proveda posebno otvoreno javno savjetovanje (18. prosinca 2020. – 16. travnja 2021.);
- održala savjetovanje s javnošću o početnoj procjeni učinka (11. studenoga 2020. – 9. prosinca 2020.);
- održala posebne sastanke sa stručnjacima država članica 22. ožujka 2022. i [25.] listopada 2022.;
- održala poseban sastanak s dionicima 8. ožujka 2022.

U okviru internetskog javnog savjetovanja zaprimljeno je 129 komentara iz 17 država članica i UK-a. Jednu trećinu odgovora dostavili su praktičari i stručnjaci koji imaju interes u području nesolventnosti (ova kategorija uključuje upravitelje u slučaju nesolventnosti, kao i odvjetnike). Približno 20 % odgovora dostavili su dionici iz financijskog sektora, oko 12 % dionici iz poslovnog i trgovinskog sektora, 7 % dionici iz socijalnih i gospodarskih interesnih organizacija i 5,5 % predstavnici pravosuđa (suci). Osim toga, zaprimljeno je deset odgovora (7,75 %) od tijela javne vlasti osam država članica, od kojih je sedam odgovora dolazilo s razine središnje vlade.

Dionici su naveli da su problemi koji nastaju za unutarnje tržište zbog razlika u okvirima za nesolventnost država članica ozbiljni te da razlike u nacionalnim okvirima za nesolventnost odvrćaju prekogranična ulaganja i kreditiranje. Dionici smatraju da te razlike utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, posebno u pogledu sljedećeg: 1. tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji; 2. praćenja i naplate imovinske koristi iz nesolvencijske mase; 3. dužnosti i obveza direktora poduzeća kojima prijeti nesolventnost; i 4. čimbenika koji dovode do postupka u slučaju nesolventnosti. Stoga je velika većina dionika podržala djelovanje EU-a u pogledu poboljšanja konvergencije u ovom području politike, bilo u obliku ciljanog zakonodavstva (37,21 %), u obliku preporuke (23,26 %) ili u obliku kombinacije tih dvaju instrumenata (27,13 %).

Komisija je organizirala i poseban sastanak sa skupinom odabranih dionika. Među pozvanima bili su predstavnici financijskog sektora te poslovnog i trgovinskog sektora, predstavnici zaposlenika, potrošača, praktičara i stručnjaka uključenih u postupke u slučaju nesolventnosti, kao i pripadnici akademske zajednice te članovi skupina za strateško promišljanje. Dionici su proaktivno doprinijeli sastanku izvješćivanjem o praktičnim poteškoćama koje proizlaze iz fragmentiranosti nacionalnih okvira za nesolventnost i njihovih različitih razina učinkovitosti. Osim toga, izrazili su potporu većoj konvergenciji u pravnom okruženju za postupke u slučaju nesolventnosti u EU-u.

Pripremu inicijative podržala je skupina stručnjaka za zakonodavstvo o restrukturiranju i nesolventnosti. Tu je stručnu skupinu prvobitno osnovala Komisija radi pripreme prijedloga za donošenje Direktive (EU) 2019/1023. Skupina je zatim proširena tako što je 10 pojedinačnih stručnjaka imenovano kao predstavnici zajedničkog interesa u određenom području politike (zastupljene interesne skupine bile su financijski vjerovnici, vjerovnici iz

redova dobavljača, vjerovnici iz redova potrošača, vjerovnici iz redova zaposlenika, nesolventni ili prezaduženi dužnici).

U okviru svojeg rada na pripremi prijedloga Komisija je zatražila dvije vanjske studije posvećene posebnim područjima nesolventnosti. Obje su studije naručene konzorciju u čijem su sastavu bili Tipik i Spark Legal Network. U prvoj studiji, u kojoj se ocjenjuju prakse potrage za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem zlouporabe u postupcima u slučaju nesolventnosti nakon izmjena i dopuna Uredbe (EU) 2015/848 iz 2015., razmatra se i pitanje o tome u kojoj mjeri razlike među nacionalnim okvirima za nesolventnost djeluju kao poticaj dionicima za potragu za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem zlouporabe. U drugoj studiji analizira se tema praćenja i naplate imovinske koristi u postupcima u slučaju nesolventnosti. Obje studije obuhvaćaju empirijsku analizu za koju su podaci koje je prikupio ugovaratelj uključivali kako javne internetske ankete, tako i strukturirane razgovore s nizom dionika iz svih država članica. Osim toga, Komisija je provela posebnu studiju, naručenu od Deloittea/Grimaldija, o učinku ciljanih mjera u slučaju nesolventnosti trgovačkih društava na povrat vrijednosti i učinkovitost postupaka u slučaju nesolventnosti. Te su tri studije dostupne na internetskim stranicama Komisije.

Komisija se tijekom pripreme prijedloga savjetovala i s državama članicama u nekoliko navrata. O ovoj su inicijativi u brojnim prilikama raspravljali ministri financija država članica koje su joj dale podršku. Zaključci Vijeća (ECOFIN) od 3. prosinca 2020. o Akcijskom planu za stvaranje unije tržišta kapitala¹⁶ potaknuli su Komisiju da ostvari tu inicijativu. Ti su Zaključci potvrđeni Izjavom sa sastanka na vrhu država europodručja od 11. prosinca 2020.¹⁷ U travnju 2021. ministri iz država članica uključenih u Euroskupinu zaključili su da bi nacionalne reforme sustava nesolventnosti trebale napredovati u skladu s paralelnim aktivnostima koje provode institucije EU-a, a koje su poduzete u okviru Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala¹⁸. U Izjavi sa sastanka na vrhu država europodručja od 25. lipnja 2021. potvrđeno je da je „potrebno utvrditi i riješiti strukturne izazove za integraciju i razvoj tržišta kapitala, posebno u ciljanim područjima propisa o nesolventnosti trgovačkih društava”¹⁹. Slično tomu, i Europski parlament izrazio je potporu učinkovitijim i usklađenijim sustavima nesolventnosti te je zatražio od Komisije da se snažnije obveže na postizanje stvarnog napretka u tom području, koje, prema mišljenju Parlamenta, još uvijek predstavlja veliku prepreku istinskoj integraciji tržišta kapitala EU-a²⁰.

Istodobno, s obzirom na tijesnu povezanost propisa o nesolventnosti i drugih područja nacionalnog prava (kao što su pravo vlasništva i radno pravo) te s obzirom na razlike u glavnim ciljevima politike prava o nesolventnosti, neke su države članice izrazile zadržku u pogledu obvezujućeg zakonodavstva za usklađivanje prava o nesolventnosti, između ostalog i u dopisu poslanom Komisiji 1. travnja 2021.

Komisija je 22. ožujka 2022. organizirala posebnu radionicu sa stručnjacima iz vlada država članica. Države članice istaknule su potrebu za dubljom i detaljnom analizom problema, kao i važnost dobivanja jasne dijagnoze o razmjerima problema, o dionicima na koje oni utječu i o njihovom stvarnom utjecaju na unutarnje tržište. Slično tomu, u pogledu prirode svakog

¹⁶ Zaključci Vijeća o Akcijskom planu Komisije za stvaranje unije tržišta kapitala (12898/1/20 REV 1).

¹⁷ Dokument br. EURO 502/20.

¹⁸ Vidjeti bilješku Komisije za raspravu na <https://www.consilium.europa.eu/media/49192/20210416-eg-com-note-on-insolvency-frameworks.pdf>. Sažetak sastanka Euroskupine dostupan je na <https://www.consilium.europa.eu/media/49366/20210416-summing-up-letter-eurogroup.pdf>.

¹⁹ Dokument br. EURO 502/21.

²⁰ Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2020. „Daljnji razvoj unije tržišta kapitala: poboljšanje pristupa financiranju na tržištima kapitala, posebno za MSP-ove, te daljnje jačanje sudjelovanja malih ulagatelja”, 2020/2036(INI).

budućeg djelovanja na razini EU-a, neke države članice izrazile su stajalište da je potreban oprezan pristup te predložile da mjere budu usmjerene na poboljšanje učinkovitosti postupaka u slučaju nesolventnosti.

Komisija je 25. listopada 2022. organizirala drugu radionicu sa stručnjacima iz vlada država članica kako bi ih obavijestila o opcijama politike uključenima u procjenu učinka i o fazi pripreme prijedloga.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Procjena učinka priložena ovom prijedlogu temelji se na podacima prikupljenima analizom dokumentacije, posebice sljedećih studija te stručnog znanja²¹:

- Deloitte/Grimaldi (2022.), *Study to support the preparation of an impact assessment on a potential EU initiative increasing convergence of national insolvency laws, Draft Final Report* (Studija za potporu pripremi procjene učinka potencijalne inicijative EU-a za povećanje konvergencije nacionalnih propisa o nesolventnosti, Nacrt završnog izvješća), GU JUST, ožujak 2022.

- Spark, Tipik, *Study on the issue of abusive forum shopping in insolvency proceedings* (Studija o pitanju potrage za povoljnijim pravnim položajem dužnika s ciljem zlouporabe u postupcima u slučaju nesolventnosti), GU JUST, veljača 2022. (posebni ugovor br. JUST/2020/JCOO/FW/CIVI/0160).

- Spark, Tipik, *Study on tracing and recovery of debtor's assets by insolvency practitioners* (Studija o praćenju dužnikove imovine i naplati imovinske koristi od strane upravitelja u slučaju nesolventnosti), GU JUST, ožujak 2022. (posebni ugovor br. JUST/2020/JCOO/FW/CIVI/0172).

Materijali koji su prikupljeni i upotrijebljeni za izradu procjene učinka općenito su bili činjenične prirode ili su prikupljeni iz pouzdanih i priznatih izvora koji služe kao ogledne vrijednosti i referentne točke u predmetnom području. Informacije prikupljene od dionika u okviru savjetovanja općenito su smatrane mišljenjima, osim ako su bile činjenične prirode.

- **Procjena učinka**

U procjeni učinka analizirane su tri ključne dimenzije zakonodavstva o nesolventnosti: i. naplata imovinske koristi iz unovčene nesolventnosti; ii. učinkovitost postupaka; i iii. predvidljiva i pravedna raspodjela naplaćene vrijednosti među vjerovnicima. Te tri dimenzije obuhvaćaju osobito pitanja koja se odnose na tužbe radi pobijanja dužnikovih radnji, praćenje

²¹ U okviru pripreme ove inicijative izrađene su druge studije u ime Komisije: (1) Europska komisija, *Improving the evidence base on transfer of business in Europe: annex C: case study on the cross-border dimension of business transfers* (Poboljšanje baze dokaza o prijenosu poslovanja u Europi: Prilog C: Studija slučaja o prekograničnoj dimenziji prijenosa poslovanja), Izvršna agencija za mala i srednja poduzeća, Ured za publikacije, veljača 2021., dostupno na: (2) Steffek, F., *Analysis of individual and collective loan enforcement laws in the EU Member States* (Analiza pojedinačnih i kolektivnih propisa o naplati kredita u državama članicama EU-a), GU FISMA, studeni 2019., dostupno na: (3) McCormack, G. i dr., *Study on a new approach to business failure and insolvency, comparative legal analysis of the Member States' relevant provisions and practices* (Studija o novom pristupu stečaju i nesolventnosti poduzeća, komparativna pravna analiza relevantnih odredbi i praksi država članica), GU JUST, siječanj 2016., dostupno na: (4) EBA, *Report on the benchmarking of national loan enforcement frameworks, Response to the European Commission's call for advice on benchmarking on national loan enforcement frameworks (including insolvency frameworks) from a bank creditors perspective* (Izvješće o usporedbi nacionalnih okvira za naplatu kredita, odgovor na poziv Europske komisije na savjetovanje o referentnim vrijednostima nacionalnih okvira za naplatu kredita (uključujući okvire za nesolventnost) iz perspektive bankovnih vjerovnika), Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), studeni 2020., EBA/Rep/2020/29.

imovine, dužnosti i obveze direktora, prodaju poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja postupkom *pre-pack*, čimbenike koji dovode do nesolventnosti, poseban sustav nesolventnosti za mikropoduzeća i mala poduzeća, razvrstavanje tražbina i odbore vjerovnika. Opcije su utvrđene na temelju doprinosa skupine stručnjaka za pravo restrukturiranja i nesolventnosti te posebne studije i razmjene mišljenja s dionicima. Analizirane su s obzirom na sljedeća tri cilja, odnosno pitanja: i. omogućuju li veću vrijednost naplate; ii. dovode li do kraćeg trajanja postupaka u slučaju nesolventnosti; i iii. smanjuju li pravnu nesigurnost i troškove informiranja, posebno za prekogranične ulagače.

Prijedlog i revidirana procjena učinka odnose se na primjedbe Odbora za nadzor regulative, koji je u svojem prvom mišljenju od 24. lipnja 2022. zaključio da su potrebne prilagodbe procjene učinka prije nego što se nastavi s ovom inicijativom. Prikupljeni su dodatni dokazi o tome kako trenutačni postupci u slučaju nesolventnosti negativno utječu na prekogranična ulaganja na jedinstvenom tržištu u usporedbi s drugim čimbenicima. Više informacija o razlikama u pravilima o nesolventnosti po pojedinim zemljama dodano je glavnom tekstu i Prilogu 5. Opširnije su objašnjene razlike između Direktive (EU) 2019/1023, Uredbe (EU) 2015/848 i ovog prijedloga. Provedena je dodatna analiza učinka različitih mjera na pravosudne kapacitete i stavove dionika o različitim mjerama. Kompromisi među opcijama politike jasnije su formulirani, a stajališta dionika detaljnije su prenesena.

Odbor za nadzor regulative proučio je revidiranu procjenu učinka i izdao pozitivno drugo mišljenje bez zadržki 10. listopada 2022. Odbor je primijetio da je procjena učinka znatno poboljšana i dao je tek manji broj prijedloga za dodatna poboljšanja.

Ovaj prijedlog ima blago pozitivan učinak na digitalizaciju, što se posebno odnosi na viši stupanj automatizacije procesa u pojednostavnjenim postupcima likvidacije za mikropoduzeća i upotrebu digitalnog portala (portal e-pravosuđe) za pružanje informacija prilagođenih korisnicima o ključnim značajkama sustava nesolventnosti i o razvrstavanju tražbina.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Povećanjem učinkovitosti postupaka u slučaju nesolventnosti pridonijet će se skraćenju trajanja postupaka u slučaju nesolventnosti i povećanju vrijednosti naplate u slučajevima nesolventnosti, što može dovesti do nižih troškova gašenja poduzeća i viših stopa naplate za vjerovnike i ulagače.

Cilj je ovog prijedloga i poboljšanje poslovnog okruženja za MSP-ove. Povećanjem očekivanih stopa naplate za vjerovnike i ulagače izložene MSP-ovima i drugim poduzećima, prijedlogom se nastoji smanjiti percipirani rizik od ulaganja u MSP-ove, za što se očekuje da će se odraziti u obliku nižih troškova financiranja za MSP-ove, dok sve ostalo ostaje nepromijenjeno. Istovremeno se prijedlogom ne nameću obveze ili troškovi usklađivanja za MSP-ove koji su gospodarski aktivni te se pojednostavnuju postupci za one koji se suočavaju s nesolventnošću.

Ovim se prijedlogom uvodi i poseban postupak za olakšavanje i ubrzavanje gašenja mikropoduzeća, čime se omogućava troškovno povoljniji postupak u slučaju nesolventnosti za ta mikropoduzeća. Tim se aranžmanima podupire i uredno gašenje mikropoduzeća bez imovine, čime se rješava situacija u kojoj neke države članice odbijaju pristup postupku u slučaju nesolventnosti ako je predviđena vrijednost naplate manja od sudskih troškova. Pružajući svim mikropoduzećima mogućnost pokretanja postupaka za rješavanje njihovih financijskih poteškoća, ovim se prijedlogom osigurava da poduzetnici osnivači mogu imati koristi od otpusta duga i početi ispočetka, u skladu s odredbama Direktive (EU) 2019/1023.

- **Temeljna prava**

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i slobode sadržane u Povelji Europske unije o temeljnim pravima te se s tim u skladu mora primjenjivati. Ovim se prijedlogom posebno poštuju prava i slobode iz članka 7. (poštovanje privatnog i obiteljskog života), članka 8. (zaštita osobnih podataka), članka 15. (sloboda izbora zanimanja i pravo na rad), članka 16. (sloboda poduzetništva), članka 17. (pravo na vlasništvo), članka 27. (pravo radnika na informiranje i savjetovanje) i članka 47. stavka 2. (pravo na pošteno suđenje).

Prijedlogom će se sudovima koji za to budu ovlašteni omogućiti pristup nacionalnim registrima bankovnih računa i elektroničkim sustavima za dohvat podataka, kao i međusobno povezanom sustavu centraliziranih registara bankovnih računa, jedinstvenoj pristupnoj točki BAR. Prijedlogom će se upraviteljima u slučaju nesolventnosti omogućiti i pristup registru stvarnog vlasništva uspostavljenom u državi članici u kojoj je postupak pokrenut, kao i sustavu međusobne povezanosti registara stvarnog vlasništva BORIS.

Nacionalni registri bankovnih računa i elektronički sustavi za dohvat podataka, kao i registri stvarnog vlasništva centraliziraju osobne podatke. Proširenje pristupa tim registrima i sustavima te jedinstvenim pristupnim točkama stoga će utjecati na temeljna prava subjekata na koje se podaci odnose, posebno na pravo na privatnost i pravo na zaštitu osobnih podataka. Sva ograničenja koja iz toga proizlaze za ostvarivanje prava i sloboda priznatih Poveljom moraju biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Povelji, posebno u članku 52. stavku 1.

Ograničenje je predviđeno zakonom i opravdano je potrebom za učinkovitim povećanjem mogućnosti ulazanja u trag imovini u kontekstu tekućih postupaka u slučaju nesolventnosti, uključujući postupke u prekograničnom okruženju, kako bi se za vjerovnike u najvećoj mogućoj mjeri povećala naplata vrijednosti od nesolventnog poduzeća. Nadalje, poštuje se bit predmetnih prava i sloboda, a ograničenja su razmjerna cilju koji se želi postići. Učinak će biti relativno ograničen jer dostupni i pretraživi podaci obuhvaćaju samo skup podataka, utvrđen u ovom prijedlogu, kao i u instrumentima EU-a za uspostavu tih sustava, što je neophodno za praćenje imovine koja pripada nesolvencijskoj masi. Ovim se prijedlogom osigurava da će se pri obradi tih podataka poštovati primjenjiva pravila EU-a o zaštiti podataka. Uredba (EU) 2018/1725²² primjenjuje se na obradu osobnih podataka u institucijama i tijelima Unije za potrebe ovog prijedloga.

Prijedlogom se posebno utvrđuju svrhe obrade osobnih podataka i zahtijeva se od država članica da odrede sudove za postupke u slučaju nesolventnosti koji su ovlašteni zatražiti informacije izravno iz nacionalnih registara bankovnih računa i elektroničkih sustava za dohvat podataka. Osim toga, prijedlogom se obvezuje države članice da se pobrinu da osoblje tih ovlaštenih sudova održava visoke profesionalne standarde zaštite podataka, kao i da su uspostavljene tehničke i organizacijske mjere za zaštitu sigurnosti podataka prema visokim tehnološkim standardima kako bi ovlašteni sudovi mogli izvršiti svoje ovlasti pristupa i pretraživanja informacija o bankovnim računima te da tijela koja upravljaju centraliziranim registrima bankovnih računa vode evidenciju svaki put kada ovlašteni sud pristupi informacijama o bankovnim računima i pretražuje ih.

Nadalje, prijedlogom se jasno utvrđuje opseg informacija koje se čuvaju u registrima stvarnog vlasništva koji su dostupni upraviteljima u slučaju nesolventnosti.

²² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

Konačno, u prijedlogu se navodi da Komisija ne bi pohranjivala osobne podatke u pogledu međusobnog povezivanja nacionalnih sustava elektroničkih dražbi te su u njemu sadržane odredbe o Komisijinom vođenju obrade podataka.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog utječe na troškove i administrativno opterećenje za Komisiju. Ti troškovi i opterećenje proizlaze iz obveze utvrđene u članku 51. ovog prijedloga da se uspostavi sustav međusobnog povezivanja nacionalnih sustava elektroničkih dražbi putem europskog portala e-pravosuđe. Na temelju iskustava s drugim projektima međusobnog povezivanja putem portala e-pravosuđe, troškovi provedbe za Komisiju procjenjuju se na 1,75 milijuna EUR za tekući dugoročni proračun (višegodišnji financijski okvir)²³. Dodatni troškovi pokrit će se preraspodjelom u okviru programa Pravosuđe.

Financijski i proračunski učinci ovog prijedloga detaljno su objašnjeni u zakonodavnom financijskom izvještaju koji je priložen ovom prijedlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Evaluacija se očekuje pet godina nakon provedbe mjera i u skladu sa Smjernicama Komisije za bolju regulativu. Cilj evaluacije bit će procjena djelotvornosti i učinkovitosti direktive u ostvarivanju ciljeva politike i odlučivanje o tome jesu li potrebne nove mjere ili izmjene. Države članice moraju Komisiji dostaviti sve potrebne informacije za pripremu te evaluacije.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Ovaj prijedlog usmjeren je na tri ključne dimenzije prava o nesolventnosti: i. naplata imovinske koristi iz unovčene nesolventnosti; ii. učinkovitost postupaka; i iii. predvidljiva i pravedna raspodjela naplaćene vrijednosti među vjerovnicima. Njegove sastavnice pažljivo su odabrane na temelju iskustva iz pregovora o Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti, razmatranja i završnih preporuka stručne skupine, rezultata javnog savjetovanja, studije vanjskog konzultanta i opsežne interakcije s dionicima.

Ovim se prijedlogom nastoji maksimizirati naplata vrijednosti od nesolventnog poduzeća za vjerovnike. U tu se svrhu odredbe o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji i praćenju imovine međusobno nadopunjuju. To čine uvođenjem minimalnog skupa usklađenih uvjeta za provođenje tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji i poboljšanjem sljedivosti imovine olakšavanjem pristupa upravitelja u slučaju nesolventnosti informacijama o bankovnim računima, informacijama o stvarnom vlasništvu i određenim nacionalnim registrima imovine, uključujući one iz drugih država članica. Ove odredbe kombiniraju se s mogućnošću maksimiziranja vrijednosti naplate u ranoj fazi putem postupka *pre-pack* i obvezom direktora da odmah podnesu zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti kako bi se izbjegli mogući gubici vrijednosti imovine za vjerovnike.

Cilj je ovog prijedloga i jačanje učinkovitosti postupaka, posebno za likvidaciju nesolventnih mikropoduzeća. Važno je osigurati da nova pravila dobro funkcioniraju i za mikropoduzeća u EU-u. Troškovi redovnog postupka u slučaju nesolventnosti za ta poduzeća previsoki su, a korištenje opcije otpusta duga omogućilo bi im da oslobode poduzetnički kapital za nove projekte. To je popraćeno većom transparentnošću za vjerovnike u pogledu ključnih značajki

²³ Tim bi troškovima trebalo pribrojiti dodatne troškove provedbe u iznosu od 1,6 milijuna EUR za proračunsku godinu 2028. Procijenjeni godišnji troškovi održavanja sustava međusobne povezanosti na europskom portalu e-pravosuđe iznose 600 000 EUR od 2029.

nacionalnog prava o postupcima u slučaju nesolventnosti, uključujući okolnosti zbog kojih je pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti.

Naposljetku, kako bi se osigurala pravedna i predvidljiva raspodjela naplaćene vrijednosti među vjerovnicima, prijedlogom se uvode zahtjevi za poboljšanje zastupanja interesa vjerovnika u postupcima putem odbora vjerovnika. To je popraćeno većom transparentnošću za vjerovnike u pogledu pravila kojima se uređuje razvrstavanje tražbina.

Predložena Direktiva podijeljena je u devet glava.

Glava I. sadržava opće odredbe o području primjene i definicije.

U glavi II. o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji predviđena su minimalna pravila o usklađivanju čiji je cilj zaštita nesolventne mase od nezakonitog uklanjanja imovine provedenog prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti. Cilj je zajamčiti da se zakonodavstvom država članica o postupcima u slučaju nesolventnosti predvidi minimalni standard zaštite u pogledu ništavosti, poboynosti ili nemogućnosti izvršenja pravnih radnji koje su štetne za vjerovnike. Istodobno, države članice mogu uvesti ili zadržati pravila kojima se osigurava viša razina zaštite vjerovnika, na primjer predviđanjem više osnova za pobijanje dužnikovih radnji. Odredbama iz ove glave utvrđuju se opći preduvjeti za proglašavanje pravne radnje ništavom, osnove za pobijanje dužnikovih radnji i pravne posljedice tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji.

U članku 4. utvrđuju se opći preduvjeti za tužbe radi pobijanja dužnikovih radnji, pri čemu se navodi da sve pravne radnje, uključujući propuste, mogu biti predmet tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji, pod uvjetom da su štetne za vjerovnike i da je ispunjena bilo koja od osnova za pobijanje dužnikovih radnji utvrđenih u sljedećim člancima.

U članku 5. pojašnjava se da su odredbe o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji minimalna pravila o usklađivanju i da stoga države članice mogu zadržati ili donijeti odredbe kojima se predviđa veća razina zaštite vjerovnika.

U članku 6. utvrđuje se prva posebna osnova za pobijanje dužnikovih radnji („pogodovanje”). To su pravne radnje koje su koristile vjerovniku (ili skupini vjerovnika) i koje su provedene u roku od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ili nakon podnošenja zahtjeva („sporno razdoblje”). Budući da se ta osnova za pobijanje dužnikovih radnji temelji na samom zaključivanju pravne radnje, sporno razdoblje najkraće je u usporedbi sa spornim razdobljima u pogledu drugih osnova za pobijanje dužnikovih radnji. Nadalje, za „kongruentna namirenja” (tj. činidbe koje su u potpunosti u skladu s vjerovnikovom tražbinom, kao što je namirenje dospjele tražbine uobičajenim sredstvima plaćanja), pravne se radnje mogu proglasiti ništavima po ovoj osnovi samo ako je vjerovnik znao ili trebao znati da dužnik nije mogao platiti svoje dugove ili da je podnesen zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Naposljetku, u toj se odredbi navode određene vrste pravnih radnji koje se ne mogu proglasiti ništavima po ovoj osnovi.

U članku 7. utvrđuje se druga posebna osnova za pobijanje dužnikovih radnji: pravne radnje uz određivanje preniske vrijednosti. Ova osnova ne obuhvaća samo darove ili druge donacije već i pravne radnje uz neuobičajeno niske naknade. Ima značajnu ulogu u pravu o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji jer je (među ostalim) učinkovit pravni lijek protiv mogućih nastojanja dužnika da imovinu stavi izvan dosega vjerovnika tako što je prenosi na treće osobe, kao što su članovi obitelji ili subjekti koji drže imovinu, a istodobno i dalje ima mogućnost uporabe te imovine.

U članku 8. utvrđuje se treća i posljednja osnova za pobijanje dužnikovih radnji, namjerne prijevarne radnje, tj. pravne radnje kojima se obmanjuju vjerovnici.

Člankom 9. utvrđuju se opće posljedice tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji. To uključuje nemogućnost izvršenja tražbina koje proizlaze iz pravne radnje koja je proglašena ništavom, kao i obvezu stranke koja ima koristi od te pravne radnje da u potpunosti nadoknadi nesolventijsku masu za prouzročenu štetu. U članku se pojašnjava da se obveza isplate naknade za nesolventijsku masu ne može kompenzirati tražbinama druge stranke pravne radnje koja je ništava.

Člankom 10. utvrđuju se odredbe o pravima druge stranke pravne radnje koja je proglašena ništavom. Konkretno, tražbine koje su namirene pravnom radnjom koja je proglašena ništavom ponovno se pokreću u mjeri u kojoj stranka nadoknađuje nesolventijsku masu.

Članak 11. odnosi se na odgovornost trećih osoba: svaki nasljednik ili univerzalni pravni sljednik druge stranke pravne radnje koja je proglašena ništavom nasljeđuje položaj te stranke i u pogledu pravnih posljedica tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji. Pojedinačni pravni sljednici odgovaraju samo za imovinu stečenu po prenisco određenoj vrijednosti ili ako su znali ili trebali znati okolnosti na kojima se temelje tužbe radi pobijanja dužnikovih radnji.

Člankom 12. potvrđuje se povlastica restrukturiranja uvedena člancima 17. i 18. Direktive (EU) 2019/1023. Navodi se da pravila o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji iz ove glave ne utječu na primjenu članaka 17. i 18. Direktive (EU) 2019/1023.

Glava III. o praćenju imovine koja pripada nesolventijskoj masi ciljana je intervencija, koja bi trebala biti stavljena u kontekst Uredbe (EU) 2015/848, kojom se utvrđuje da u načelu upravitelji u slučaju nesolventnosti i u drugim državama članicama mogu izvršavati ovlasti koje su im dodijeljene pravom države članice u kojoj je pokrenut glavni postupak u slučaju nesolventnosti i u kojoj su imenovani. Ciljana pravila u toj glavi usmjerena su na pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti različitim registrima koji sadržavaju relevantne informacije o imovini koja pripada ili bi trebala pripadati nesolventijskoj masi. Neki su nacionalni elektronički registri javni ili čak dostupni putem jedinstvenih platformi za međusobno povezivanje koje je uspostavio EU, kao što je sustav međusobne povezanosti registara nesolventnosti (IRI)²⁴. Odredbama predložene direktive proširuje se područje primjene registara dostupnih upraviteljima u slučaju nesolventnosti na neke registre koji nisu javno dostupni, kao što su oni izvorno uspostavljeni u okviru EU-a za sprečavanje pranja novca (nacionalni središnji registri bankovnih računa ili informacije o trustovima u registrima stvarnog vlasništva država članica). Glavom III. države članice obvezuju se i omogućiti stranim upraviteljima u postupcima u slučaju nesolventnosti izravan i brz pristup registrima navedenima u Prilogu (pod uvjetom da su oni već dostupni u državi članici).

Člankom 13. zahtijeva se da države članice na svojem državnom području imenuju stečajne sudove koji će imati izravan pristup nacionalnim centraliziranim automatiziranim mehanizmima, kao što su središnji registri bankovnih računa ili elektronički sustavi za dohvat podataka, uspostavljeni na temelju članka 32.a Direktive (EU) 2015/849²⁵. Direktivom (EU) 2015/849 države članice obvezne su uspostaviti centralizirane automatizirane mehanizme kojima se mogu identificirati sve fizičke ili pravne osobe koje posjeduju ili kontroliraju račune za plaćanje i bankovne račune utvrđene pomoću IBAN-a, te sefove koje drže kreditne institucije. Direktivom o sprečavanju pranja novca financijsko-obavještajnim jedinicama država članica omogućuje se i neposredan i nepročišćen pristup tim registrima. Direktivom

²⁴ https://e-justice.europa.eu/content_interconnected_insolvency_registers_search-246-en.do.

²⁵ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ, SL L 849, 9.7.2018., str. 1.

2019/1153²⁶ tijelima za izvršavanje zakonodavstva, koja su države članice imenovale u tu svrhu, odobrava se izravan i neposredan pristup nacionalnim registrima bankovnih računa ako je takav pristup potreban za obavljanje njihovih zadaća u borbi protiv teških kaznenih djela. U skladu s Direktivom 2019/1153, izravan pristup treba odobriti i službenicima za oduzimanje imovinske koristi. Člankom 12. osigurat će se da samo stečajni sudovi koji su za to propisno ovlašteni i o kojima je Komisija obaviještena imaju izravan pristup registrima bankovnih računa ili elektroničkim sustavima za dohvat podataka.

U člancima 14. i 15. pojašnjavaju se posebni uvjeti za pristup registrima bankovnih računa za sudove koji su za to ovlašteni. Tim ovlaštenim sudovima omogućit će se pristup nacionalnim središnjim registrima bankovnih računa njihove države članice i drugih država članica putem jedinstvene pristupne točke registara bankovnih računa (BAR), kada se uspostavi sustav međusobne povezanosti središnjih registara država članica²⁷ i kada on postane operativan.

Članak 16. odnosi se na vođenje zapisa o pretraživanjima registara bankovnih računa.

Člankom 17. utvrđuju se odredbe o pristupu upravitelja u slučaju nesolventnosti registrima informacija o stvarnom vlasništvu. To uključuje pristup nacionalnom registru ili registrima stvarnog vlasništva uspostavljenima u državi članici u kojoj je pokrenut postupak i sustavu međusobne povezanosti registara stvarnog vlasništva. Pravna osnova za te registre utvrđena je u članku 30. stavku 3. i članku 31. stavku 3.a Direktive (EU) 2015/849. Pravna osnova za međusobno povezivanje ovih registara utvrđena je u članku 30. stavku 10. i članku 31. stavku 9. Direktive (EU) 2015/849. Minimalni skup informacija u registrima stvarnog vlasništva javno je dostupan trgovačkim društvima i drugim pravnim subjektima. Za trustove i slične pravne aranžmane pristup tom minimalnom skupu informacija nije javan, već je uvjetovan dokazivanjem legitimnog interesa. U članku 17. pojašnjava se da postoji legitiman interes kad god upravitelj u slučaju nesolventnosti traži informacije o trustovima i sličnim pravnim aranžmanima kako bi utvrdio i pratio imovinu za postupak u slučaju nesolventnosti u kojem je imenovan, a pristup je ograničen na unaprijed utvrđen opseg informacija.

Člankom 18. utvrđuju se pravila o izravnom i brzom pristupu upravitelja u slučaju nesolventnosti nacionalnim registrima koji sadržavaju informacije o imovini. Registri imovine u ovom kontekstu trebali bi uključivati registre navedene u prilogu predloženoj direktivi, pod uvjetom da su takvi registri dostupni u predmetnoj državi članici. Odredbom se zahtijeva i da upravitelji u slučaju nesolventnosti imenovani u drugim državama članicama moraju imati jednake uvjete pristupa kao upravitelji u slučaju nesolventnosti imenovani u državama članicama u kojima se nalazi registar imovine.

Glavom IV. o postupku *pre-pack* nastoji se osigurati da taj postupak, koji se općenito smatra učinkovitim za naplatu vrijednosti za vjerovnike, bude na strukturiran način dostupan u sustavima nesolventnosti svih država članica. U postupku *pre-pack* prodaja dužnikova poduzeća (ili njegova dijela) priprema se i dogovara prije službenog pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti. Time se omogućuje izvršenje prodaje i stjecanje prihoda ubrzo nakon pokretanja službenog postupka u slučaju nesolventnosti čiji je cilj likvidacija poduzeća. Ovaj prijedlog uključuje niz zaštitnih mjera kako bi se osiguralo dopiranje do potencijalnih kupaca i postizanje najbolje moguće tržišne vrijednosti kao rezultat konkurentnog postupka prodaje.

²⁶ Direktiva (EU) 2019/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2000/642/PUP (SL L 186, 11.7.2019., str. 122.).

²⁷ U svojem prijedlogu Šeste direktive o sprečavanju pranja novca, Europska komisija predložila je međusobno povezivanje nacionalnih središnjih registara bankovnih računa (CBAR) u cijelom EU-u. Vidjeti članke 14. i 15. prijedloga (COM(2021) 423 final, 20.7.2021.). Europski parlament i Vijeće trenutačno pregovaraju o tom prijedlogu.

Te su zaštitne mjere formulirane tako da se državama članicama omogući izbor između osiguravanja konkurentnosti, transparentnosti i pravednosti postupka prodaje koji se provodi u (obično povjerljivoj) „fazi pripreme” i provođenja brze javne dražbe nakon pokretanja službenog postupka u „fazi likvidacije”.

Člankom 19. obvezuje se države članice da u svoj sustav nesolventnosti uključe postupak *pre-pack* koji se sastoji od dvije uzastopne faze („faza pripreme” i „faza likvidacije”).

Članak 20. bavi se odnosom između predložene direktive i drugih instrumenata Unije. Utvrđeno je da se faza likvidacije smatra postupkom u slučaju nesolventnosti kako je definiran u članku 2. točki 4. Uredbe (EU) 2015/848. Osim toga, državama članicama ostavlja se mogućnost da nadzornike smatraju upraviteljima u slučaju nesolventnosti kako su definirani u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2015/848. Posljednji stavak odredbe pojašnjava odnos između predložene Direktive i Direktive Vijeća 2001/23/EZ u skladu s presudom Suda Europske unije u predmetu Heiploeg. U odredbi se navodi da se, za potrebe primjene članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23/EZ, faza likvidacije postupka *pre-pack* smatra postupkom u slučaju nesolventnosti pokrenutim radi likvidacije imovine prenositelja pod nadzorom nadležnog tijela.

Člankom 21. utvrđuju se pravila o nadležnosti za postupak *pre-pack*. U ovom se članku pojašnjava da je sud koji ima međunarodnu nadležnost nad glavnim postupkom u slučaju nesolventnosti dužnika nadležan i za postupak *pre-pack*.

Člankom 22. utvrđuju se pravila o „nadzorniku” koji je glavni sudionik u „fazi pripreme” postupka *pre-pack*. U članku su navedene zadaće koje nadzornik mora obaviti kako bi upravljao postupkom prodaje i pronašao potencijalne kupce. Kao „budući upravitelj u slučaju nesolventnosti” nadzornik mora ispuniti sve kriterije prihvatljivosti koje pravo o nesolventnosti u državi članici u kojoj je pokrenut postupak *pre-pack* zahtijeva za imenovanje upravitelja u slučaju nesolventnosti, čime se osigurava da ista osoba obavlja te dvije uloge u dvjema uzastopnim fazama postupka *pre-pack*.

Člankom 23. proširuje se (uz potrebne izmjene) primjena pravila o zastoju pojedinačnih radnji ovrhe protiv dužnika, utvrđenih u člancima 6. i 7. Direktive (EU) 2019/1023, na pripremnu fazu postupka *pre-pack*, ako je ispunjen uvjet vjerojatnosti nesolventnosti ili proglašenja nesolventnosti dužnika.

Članak 24. odnosi se na načela koja se primjenjuju na postupak prodaje dužnikova poduzeća. Nadzornik mora osigurati da je postupak prodaje koji se provodi u pripreмноj fazi, obično na povjerljiv način, konkurentan, transparentan i pošten te da zadovoljava tržišne standarde. Ova načela se mogu zanemariti samo ako država članica odluči uvesti obvezu za sud da provede brzu javnu dražbu nakon pokretanja faze likvidacije.

Člankom 25. osigurava se da se nadzornik imenuje upraviteljem u slučaju nesolventnosti u trenutku pokretanja faze likvidacije postupka *pre-pack*.

Članak 26. odnosi se na postupak izdavanja odobrenja za prodaju dužnikova poduzeća koju provodi stečajni sud u fazi likvidacije. U skladu sa stavkom 1. sud mora ocijeniti je li postupak prodaje koji se provodi u pripreмноj fazi u skladu s primjenjivim načelima i uvjetima. Ako sud ne potvrdi prodaju poduzeća stjecatelju kojeg je predložio nadzornik, stečajni postupak pokrenut na početku faze likvidacije nastavlja se bez zaključenja prodaje u okviru postupka *pre-pack*. Stavkom 2. one države članice koje odluče naložiti da se javna dražba provodi na početku faze likvidacije upućuju se da najbolju ponudu dobivenu u pripreмноj fazi iskoriste kao ponudu „isključne cijene”, tj. kao početnu ponudu koja predstavlja donju granicu kupovne cijene kako drugi ponuditelji ne bi mogli ponuditi iznos niži od kupovne cijene. Njime se zahtijeva i da su zaštitne mjere koje se pružaju ponuditelju

isključne cijene razmjerne i da se primjenjuju u mjeri u kojoj ne guše stvarno tržišno natjecanje.

Člankom 27. utvrđuju se odredbe o prijenosu dvostrano obveznih ugovora, tj. ugovora između dužnika i druge ugovorne strane u skladu s kojima obje strane u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti i dalje imaju obveze koje moraju ispuniti. Takvi bi se ugovori u pravilu trebali dodijeliti stjecatelju poduzeća, čak i bez suglasnosti druge ugovorne strane.

U članku 28. navodi se da se prodajom u okviru postupka *pre-pack* poduzeće ili njegov dio stječe bez dugova i obveza.

Člankom 29. osigurava se da se žalbama protiv prodaje odobrene prije početka postupka u slučaju nesolventnosti (postupak *pre-pack*) ne odgađa izvršenje ugovora o prodaji, a time ni unovčenje imovine. U skladu s tom odredbom, takve žalbe mogu imati suspenzivni učinak na realizaciju prodaje samo ako podnositelj žalbe pruži odgovarajuće jamstvo koje pokriva moguću štetu pretrpljenu zbog takve suspenzije. Člankom 29. istodobno se sudu pred kojim se vodi postupak daje diskrecijsko pravo da u cijelosti ili djelomično oslobodi fizičku osobu koja podnosi žalbu od davanja jamstva ako smatra da je takvo oslobođenje primjereno s obzirom na okolnosti predmetnog slučaja.

U članku 30. pojašnjava se da bi kriteriji za odabir najbolje ponude trebali odgovarati kriterijima koji se upotrebljavaju za odabir između konkurentnih ponuda u standardnom postupku u slučaju nesolventnosti.

Prema članku 31. nadzornik i upravitelj u slučaju nesolventnosti u postupku *pre-pack* osobno je odgovoran za svaku štetu prouzročenu nepoštovanjem svojih obveza.

U članku 32. utvrđuju se dodatne zaštitne mjere za slučajeve u kojima je potencijalni kupac stranka blisko povezana s dužnikom. Dodatne zaštitne mjere uključuju obvezu upravitelja u slučaju nesolventnosti da ocijeni, u situacijama u kojima jedina ponuda dolazi od blisko povezane stranke, zadovoljava li ponuda test najboljeg interesa vjerovnika. Ako procjena dovede do negativnog zaključka, upravitelj u slučaju nesolventnosti trebao bi odbiti tu ponudu.

Članak 33. sadržava različite odredbe čiji je cilj maksimizirati vrijednost poduzeća koje se prodaje. Time se osigurava da se privremeno financiranje traži uz najniže moguće troškove i da pružatelji privremenog financiranja imaju koristi od određenih zaštitnih mjera. Ovim se člankom zabranjuje i davanje prava prvokupa ponuditeljima jer bi mogućnost ostvarivanja takvih prava štetila tržišnom natjecanju u kontekstu postupka prodaje. Drugom odredbom se mogućnost nadmetanja kreditom ograničava na dio iznosa osigurane tražbine prema dužniku.

Člankom 34. štite se interesi vjerovnika tijekom postupka *pre-pack*. To uključuje pravo na saslušanje tijekom postupka i, u pravilu, usklađivanje zahtjeva za oslobađanje založnog prava s onima koji bi se primjenjivali u postupcima u slučaju nesolventnosti u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 35. odnosi se na situacije u kojima stjecanje poduzeća postupkom *pre-pack* podliježe odluci tijela nadležnog za tržišno natjecanje.

Glava V. o dužnostima direktora dio je mjera čiji je cilj maksimizirati vrijednost nesolventne mase. Iako se predloženom direktivom ne pruža usklađena definicija direktora, pri prenošenju odredaba iz ove glave države članice trebale bi uzeti u obzir da bi se pojam direktora trebao tumačiti u širem smislu. To je u skladu s prijedlogom iz Zakonodavnog vodiča o stečajnom pravu Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo

(UNCITRAL)²⁸, prema kojem se „kao opća uputa [...], osoba se može smatrati direktorom kada je zadužena za donošenje ključnih odluka u pogledu upravljanja poduzećem ili kada te odluke stvarno donosi ili bi ih trebala donositi”. Direktori su obično među prvima koji utvrde približava li se poduzeće rubu nesolventnosti ili je prešlo taj rub. Stoga bi trebali imati dužnost pravodobno podnijeti zahtjev za pokretanje postupaka u slučaju nesolventnosti. Predloženom se direktivom uspostavlja vremenski rok za ispunjavanje te obveze, uz građanskopravnu odgovornost. Odredbe ove glave su pravila o minimalnom usklađivanju, tako da države članice mogu zadržati ili uvesti strože obveze za direktore poduzeća koja su blizu nesolventnosti.

Glava VI. sadržava pravila o pojednostavnjenim likvidacijskim postupcima za mikropoduzeća. Nacionalni okviri za nesolventnost nisu uvijek prikladni za pravilno i proporcionalno postupanje s nesolventnim mikropoduzećima. Mikropoduzeća rijetko podnose zahtjev za pokretanje standardnog postupka u slučaju nesolventnosti, a kada to učine, često je prekasno za očuvanje njihove vrijednosti. U mnogim državama članicama ne provodi se uredna likvidacija takvih poduzeća jer standardni postupci u slučaju nesolventnosti nisu dostupni ili je pokretanje takvog postupka odbijeno. To se događa ako nema imovine u nesolventnoj masi ili ako vrijednost imovine ne pokriva administrativne troškove postupka. Stoga je cilj predložene direktive osigurati urednu likvidaciju mikropoduzeća, čak i onih bez imovine, primjenom brzog i troškovno učinkovitog postupka. Glavni je cilj odredaba iz glave VI. pojednostavniti postupak i smanjiti povezane administrativne troškove. Na primjer, u pravilu u postupku ne bi trebalo imenovati upravitelja u slučaju nesolventnosti jer je intervencija upravitelja u slučaju nesolventnosti glavni čimbenik troška u postupku u slučaju nesolventnosti, a poslovanje predmetnih poduzeća obično nije toliko složeno da bi zahtijevalo upravitelja u slučaju nesolventnosti. Slično tomu, u predloženoj direktivi navodi se da bi dužnik u pravilu trebao ostati u posjedu imovine i poslova poduzeća tijekom cijelog postupka. Još jedan čimbenik koji omogućuje smanjenje troškova jest mogućnost da sud nastavi s unovčenjem imovine putem sustava elektroničke dražbe, koji bi svaka država članica trebala uspostaviti u okviru svojih pojednostavnjenih postupaka za mikropoduzeća.

Člankom 38. obvezuje se države članice da u svoje nacionalno pravo uključe pravila o postupcima u slučaju nesolventnosti kojima se omogućuje likvidacija mikropoduzeća primjenom pojednostavnjenog postupka koji je u skladu sa standardima navedenima u glavi VI. Osim toga, ovom se odredbom uređuje uvjet nesolventnosti u svrhu pokretanja pojednostavnjenog postupka likvidacije i postupanja u predmetima „bez imovine”.

U članku 39. pojašnjava se da bi imenovanje upravitelja u slučaju nesolventnosti u pojednostavnjenom postupku likvidacije trebalo biti iznimka.

Člankom 40. od država članica zahtijeva se da omoguće upotrebu elektroničkih sredstava komunikacije za svu komunikaciju između nadležnog tijela i, prema potrebi, upravitelja u slučaju nesolventnosti i stranaka u postupku.

Člankom 41. utvrđuje se da se pojednostavnjeni likvidacijski postupci mogu pokrenuti na zahtjev mikropoduzeća ili na zahtjev vjerovnika. Kako bi se pojednostavnio postupak podnošenja zahtjeva, na temelju provedbenog akta Komisije izradit će se standardni obrazac.

Članak 42. odnosi se na odluku o pokretanju pojednostavnjenog postupka likvidacije, uključujući osnove na temelju kojih nadležno tijelo može odbiti pokretanje postupka.

U članku 43. navodi se da bi dužnik u pravilu trebao zadržati kontrolu nad svojom imovinom i poslovima tijekom cijelog postupka.

²⁸ Zakonodavni vodič UNCITRAL-a o stečajnom pravu, četvrti dio: Obveze direktora u razdoblju koje se približava nesolventnosti (uključujući u skupinama poduzeća), str. 19. (točka 15.).

Člankom 44. utvrđuje se da bi dužnik trebao imati mogućnost zastoja pojedinačnih radnji ovrhe. Međutim, nadležno tijelo može, u unaprijed određenim okolnostima, izuzeti određene tražbine na pojedinačnoj osnovi.

Člankom 45. osigurava se objava pokretanja pojednostavnjenog likvidacijskog postupka.

Članak 46. odnosi se na podnošenje i priznavanje zahtjeva vjerovnika za tražbine u pojednostavnjenom postupku likvidacije. U odredbi se pretpostavlja da se većina tražbina podnosi na temelju pisane izjave dužnika. Osim tražbina uključenih u tu izjavu, vjerovnici mogu podnijeti dodatne tražbine. Kako bi se pojednostavnio postupak priznavanja, tražbine navedene u izjavi dužnika smatraju se priznatima, osim ako vjerovnik izričito na njih uloži prigovor.

Članak 47. sadržava posebne odredbe o pokretanju i vođenju tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji u okviru pojednostavnjenog postupka likvidacije za mikropoduzeća.

Članak 48. odnosi se na uspostavu nesolvencijske mase tako što utvrđuje koja je imovina uključena i osigurava da nadležna tijela jasno utvrde koja je imovina isključena iz nesolvencijske mase te je stoga dužnik može zadržati ako je poduzetnik.

U članku 49. navodi se da nakon utvrđivanja nesolvencijske mase nadležno tijelo odlučuje hoće li a) nastaviti s unovčenjem imovine ili b) odmah zaključiti pojednostavnjeni likvidacijski postupak jer je zbog vrijednosti imovine njezino unovčenje neopravdano. Odredbom se utvrđuje i da se imovina dužnika treba unovčiti elektroničkom javnom dražbom, osim ako nadležno tijelo smatra da je upotreba drugih sredstava za prodaju imovine primjerenija s obzirom na prirodu imovine ili okolnosti postupka.

Člankom 50. države članice obvezuje se da uspostave jednu ili više platformi za elektroničke dražbe radi unovčenja imovine iz nesolvencijske mase u stečajnom postupku te da njima upravljaju. Odredbom se državama članicama omogućuje i da osiguraju da korisnici takvih platformi mogu davati ponude za kupnju dužnikova poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja. Platforma ili platforme trebale bi biti dostupne u pojednostavnjenim postupcima likvidacije, iako države članice mogu odlučiti proširiti upotrebu na druge postupke u slučaju nesolventnosti. Odredbom se države članice obvezuju da platformu ili platforme učine dostupnom ili dostupnima svim osobama s boravištem na području EU-a ili subjektima koji imaju registrirano sjedište na području EU-a.

U članku 51., slijedeći primjer drugih projekata EU-a kojima se međusobno povezuju decentralizirani elektronički registri (npr. sustav međusobne povezanosti poslovnih registara (BRIS), sustav međusobne povezanosti registara nesolventnosti (IRI)), od Komisije se zahtijeva da uspostavi sustav za međusobno povezivanje nacionalnih sustava elektroničkih dražbi putem europskog portala e-pravosuđe, koji bi trebao služiti kao središnja elektronička pristupna točka. Dodana je vrijednost takvog sustava međusobne povezanosti dostupnost svih dražbi putem jedinstvene platforme koja je dostupna na svim službenim jezicima EU-a. Tehničke specifikacije tog sustava međusobne povezanosti odredit će se provedbenim aktom ili aktima. Odluke o razvoju i nabavi u području informacijske tehnologije podlijegat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost.

Članak 52. odnosi se na troškove uspostave i međusobnog povezivanja sustava elektroničkih dražbi, dok se člankom 53. utvrđuju odgovornosti Komisije povezane s obradom osobnih podataka u sustavu međusobne povezanosti elektroničkih platformi za dražbe.

Člankom 54. utvrđuju se pravila o prodaji imovine nesolvencijske mase na elektroničkoj dražbi u pojednostavnjenom postupku likvidacije.

Člankom 55. uređuje se odluka o okončanja pojednostavnjenog postupka likvidacije i utvrđuje se da bi se takvom odlukom trebalo odrediti razdoblje za otpust duga.

Člankom 56. utvrđuje se načelo prema kojem bi ne samo poduzetnici dužnici nego i osnivači, vlasnici ili članovi mikropoduzeća s neograničenom odgovornošću, koji su osobno odgovorni za dugove dužnika, trebali imati učinkovit pristup mogućnosti potpunog otpusta duga kao posljedici okončanja pojednostavnjenog postupka likvidacije. Uvjeti, razlozi, razdoblje i druge okolnosti postupka koji dovodi do otpusta duga trebaju se utvrditi u skladu s pravilima iz glave III. Direktive (EU) 2019/1023.

U članku 57. pojašnjava se da bi postupke povezane s osobnim jamstvima pruženima za poslovne potrebe mikropoduzeća trebalo koordinirati ili konsolidirati s relevantnim pojednostavnjenim likvidacijskim postupcima istog mikropoduzeća.

U glavi VII. utvrđuju se odredbe o odboru vjerovnika. Odbor vjerovnika ključan je instrument kojim se osigurava da se postupci u slučaju nesolventnosti provode na način kojim se štite interesi vjerovnika i osigurava uključenost pojedinačnih vjerovnika koji inače ne bi mogli sudjelovali u postupku zbog ograničenih sredstava ili zemljopisne udaljenosti. Stoga je cilj odredaba te glave ojačati položaj vjerovnika u postupku. To se postiže osiguravanjem osnivanja odbora vjerovnika ako se glavna skupština vjerovnika usuglasi te predviđanjem minimalnih pravila usklađivanja u pogledu ključnih aspekata, kao što su imenovanje članova i sastav odbora, metode rada, funkcija odbora te osobna odgovornost njegovih članova.

Članak 58. odnosi se na zahtjeve za osnivanje odbora vjerovnika utvrđivanjem načela prema kojem se odluka o osnivanju odbora vjerovnika donosi na glavnoj skupštini vjerovnika. Ovim se člankom dopušta državama članicama i da omoguće vjerovnicima osnivanje odbora vjerovnika od trenutka podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti (i prije pokretanja postupka), istodobno osiguravajući da se prva glavna skupština vjerovnika sazove kako bi se donijela odluka o nastavku rada i sastavu odbora. Nadalje, u skladu s nacionalnim pravom države članice imaju diskrecijsko pravo isključiti mogućnost osnivanja odbora vjerovnika u postupcima u slučaju nesolventnosti kada trošak osnivanja i rada takvog odbora nije razmjeran vrijednosti koju on stvara.

Člankom 59. utvrđuje se postupak za imenovanje članova odbora vjerovnika i zahtjevi za pošteno zastupanje vjerovnika u odboru.

Člankom 60. utvrđuje se načelo prema kojem odbor vjerovnika zastupa isključivo interese svih vjerovnika i djeluje neovisno o upravitelju u slučaju nesolventnosti. Ovim se člankom državama članicama omogućuje i zadržavanje nacionalnih odredbi kojima se omogućuje osnivanje više odbora vjerovnika koji predstavljaju različite skupine vjerovnika. U člancima 61. i 62. utvrđuju se broj članova i zahtjevi za razrješenje i zamjenu člana odbora vjerovnika.

U članku 63. utvrđuju se minimalni radni uvjeti za odbor vjerovnika, uključujući postupke glasovanja.

Člankom 64. utvrđuju se funkcija te minimalna prava, dužnosti i ovlasti odbora vjerovnika, kao što su pravo na saslušanje u postupku u slučaju nesolventnosti, dužnost nadziranja upravitelja u slučaju nesolventnosti i ovlast traženja vanjskog savjeta o određenim pitanjima.

U članku 65. utvrđuju se zahtjevi u pogledu troškova odbora vjerovnika nastalih ostvarivanjem njihovih prava i izvršavanjem njihovih funkcija te naknada članovima.

Članovi odbora vjerovnika podliježu i posebnim odredbama o odgovornosti u skladu s člankom 66.

Naposljetku, u članku 67. dodjeljuje se pravo žalbe protiv odluka odbora vjerovnika ako je odboru vjerovnika povjerena ovlast odobravanja odluka na temelju nacionalnog prava.

Glava VIII. odnosi se na mjere kojima se jača transparentnost nacionalnih propisa o postupcima u slučaju nesolventnosti. Obvezuju države članice da za ulagače izrade i redovito ažuriraju jasno definiran, standardni informativni sažetak s praktičnim informacijama o glavnim značajkama njihovih nacionalnih propisa o postupcima u slučaju nesolventnosti. Ovaj informativni sažetak mora biti dostupan na portalu e-pravosuđe. Kao dio sadržaja koji Europska pravosudna mreža isporučuje u građanskim i trgovačkim stvarima²⁹, na portalu e-pravosuđe već su dostupne neke informacije o nacionalnim sustavima nesolventnosti država članica. Međutim, sadržaj tih postojećih nacionalnih stranica nije usklađen na način koji bi ulagačima omogućio jednostavnu usporedbu različitih sustava.

Člankom 68. utvrđuju se zahtjevi za sadržaj i objavu informativnog sažetka s ključnim informacijama, koji bi trebao sadržavati bitne značajke nacionalnog prava o postupku u slučaju nesolventnosti.

U glavi IX. utvrđuje se završna odredba predložene direktive. Člankom 69. uvode se zahtjevi u pogledu uloge Odbora za restrukturiranje i nesolventnosti, kako je navedeno u članku 30. Direktive (EU) 2019/1023. Člankom 70. uvodi se klauzula o preispitivanju, a člankom 71. utvrđuju se uvjeti za prenošenje predložene direktive. U članku 72. utvrđuje se datum stupanja na snagu predložene direktive, a u članku 73. utvrđuje se kome je predložena direktiva upućena.

²⁹ Odluka Vijeća od 28. svibnja 2001. o uspostavi Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima (2001/470/EZ). Informacije o nacionalnim propisima o nesolventnosti koje su izrađene u kontekstu Europske pravosudne mreže dostupne su na europskom portalu e-pravosuđe na: <https://e-justice.europa.eu/447/EN/insolvencybankruptcy>.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o usklađivanju određenih aspekata prava o nesolventnosti**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
 uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
 uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
 nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
 uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³⁰,
 uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³¹,
 u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
 budući da:

- (1) Cilj je ove Direktive doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ukloniti prepreke za ostvarivanje temeljnih sloboda poput slobodnog kretanja kapitala i slobode poslovnog nastana, koje proizlaze iz razlika u nacionalnim pravima i postupcima u području nesolventnosti.
- (2) Velike razlike u materijalnom pravu o nesolventnosti potvrđene Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća³² stvaraju prepreke unutarnjem tržištu jer smanjuju privlačnost prekograničnih ulaganja, što utječe na prekogranično kretanje kapitala unutar Unije te u treće zemlje i iz njih.
- (3) Postupcima u slučaju nesolventnosti osigurava se uredno gašenje ili restrukturiranje poduzeća ili poduzetnika u financijskim i gospodarskim poteškoćama. Ovi su postupci ključni za financijska ulaganja jer se njima određuje konačna vrijednost povrata takvih ulaganja. Različita pravila u državama članicama pridonose pravnoj nesigurnosti i nepredvidivosti ishoda postupka u slučaju nesolventnosti, čime se povećavaju prepreke, posebno za prekogranična ulaganja na unutarnjem tržištu. Velike razlike u vrijednosti naplate i vremenu potrebnom za dovršetak postupka u slučaju nesolventnosti u cijeloj Uniji negativno utječu na predvidljivost troškova za vjerovnike i ulagače u prekograničnim situacijama na unutarnjem tržištu.
- (4) Integracija unutarnjeg tržišta u području propisa o nesolventnosti koja se nastoji postići ovom Direktivom ključan je instrument za učinkovitije funkcioniranje tržišta kapitala u Europskoj uniji, uključujući bolji pristup financiranju poduzeća. Stoga je potrebno utvrditi minimalne zahtjeve u ciljanim područjima nacionalnih postupaka u

³⁰ SL C [...], [...], str. [...]

³¹ SL C [...], [...], str. [...]

³² Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL L 141, 5.6.2015., str. 19.).

slučaju nesolventnosti koji imaju znatan utjecaj na učinkovitost i trajanje takvih postupaka, posebno na prekogranične postupke u slučaju nesolventnosti.

- (5) Kako bi se zaštitila vrijednost nesolvencijske mase za vjerovnike, nacionalni zakoni o nesolventnosti trebali bi uključivati učinkovita pravila kojima se omogućuje poništenje pravnih radnji koje su štetne za vjerovnike i koje su zaključene prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti (tužbe radi pobijanja dužnikovih radnji). S obzirom na to da je cilj tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji poništiti štetne učinke pravne radnje na imovinu, primjereno je pozvati se na ispunjenje uzroka te štete kao na relevantan trenutak, odnosno na zaključivanje pravne radnje, a ne na njezino izvršenje. Na primjer, u slučaju elektroničkog prijenosa novca relevantna točka u vremenu ne bi trebao biti trenutak kada dužnik naloži financijskoj instituciji da prenese novac vjerovniku (izvršenje pravne radnje), već kada je uplata zaprimljena na računu vjerovnika (zaključivanje pravne radnje). Pravilima o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji trebala bi se omogućiti i naknada za nesolvencijsku masu za štetu prouzročenu vjerovnicima takvim pravnim radnjama.
- (6) Opseg pravnih radnji koje bi se u skladu s pravilima pobijanju dužnikovih radnji mogle osporiti trebao bi biti širok kako bi se obuhvatilo svako ljudsko ponašanje koje proizvodi pravne učinke. Načelo jednakog postupanja prema vjerovnicima podrazumijeva da bi pravne radnje trebale uključivati i propuste, jer nema znatne razlike u tome trpe li vjerovnici štetu zbog djelovanja ili zbog pasivnosti predmetne stranke. Na primjer, svejedno je hoće li se dužnik aktivno odreći tražbine prema svojem dužniku ili će ostati pasivan i prihvatiti zastarijevanje tražbine. Daljnji primjeri propusta koji mogu biti predmet tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji uključuju propust osporavanja nepovoljne presude ili drugih odluka sudova ili javnih tijela ili propust registracije prava intelektualnog vlasništva. Iz istog razloga pravila pobijanju dužnikovih radnji ne bi trebala biti ograničena na pravne radnje dužnika, već bi trebala uključivati i pravne radnje druge ugovorne strane ili treće osobe. S druge strane, samo pravne radnje koje su štetne za vjerovnike trebale bi podlijeagati pravilima o tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji.
- (7) Kako bi se zaštitila legitimna očekivanja druge ugovorne strane u odnosu na dužnika, svako zadiranje u valjanost ili izvršivost pravne radnje trebalo bi biti razmjerno okolnostima u kojima je ta radnja zaključena. Takve okolnosti trebale bi uključivati namjeru dužnika, znanje druge ugovorne strane ili razdoblje od zaključenja pravne radnje do pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti. Stoga je potrebno razlikovati niz posebnih osnova za pobijanje dužnikovih radnji koje se temelje na zajedničkim i tipičnim činjeničnim obrascima kojima bi se trebali dopuniti opći preduvjeti za tužbe radi pobijanja dužnikovih radnji. Svako zadiranje mora biti u skladu s temeljnim pravima sadržanima u Povelji o temeljnim pravima Europske unije.
- (8) U kontekstu pobijanja dužnikovih radnji trebalo bi razlikovati pravne radnje u kojima je tražbina druge ugovorne strane dospjela i izvršiva te namirena u skladu sa sadržajem njezina prava (kongruentno namirenje) i one u kojima činidba nije bila u potpunosti u skladu s vjerovnikovom tražbinom (inkongruentno namirenje). Inkongruentna namirenja posebno uključuju prijevremena plaćanja, namirenje neuobičajenim sredstvima plaćanja, naknadno osiguranje kolateralom dotad neosigurane tražbine koje nije prethodno dogovoreno u izvornom sporazumu o dugu, dodjelu prava na izvanredan raskid ili druge izmjene koje nisu predviđene u temeljnom ugovoru, odricanje od prava na zastupanje ili podnošenje prigovora, ili priznavanje spornih dugova. U slučaju kongruentnog namirenja, na pogodovanje kao osnovu za pobijanje pravnih radnji može se pozivati samo ako je vjerovnik pravne radnje koja se može

proglasiti ništavom u trenutku transakcije znao ili trebao znati da je dužnik nesolventan.

- (9) Određena kongruentna namirenja, odnosno pravne radnje koje se izvršavaju izravno uz pravednu naknadu u korist nesolvencijske mase, trebalo bi izuzeti iz opsega pravnih radnji koje se mogu proglasiti ništavima. Cilj je tih pravnih radnji poduprijeti redovite svakodnevne aktivnosti dužnikova poduzeća. Pravne radnje obuhvaćene ovom iznimkom trebale bi imati ugovornu osnovu i zahtijevati uzajamnu izmjenu činidbi, koja ne mora nužno biti istovremena jer u nekim slučajevima neizbježna kašnjenja mogu proizaći iz praktičnih okolnosti. Međutim, to izuzeće ne bi trebalo obuhvaćati odobravanje kredita. Nadalje, činidba i protučinidba u tim pravnim radnjama trebale bi imati jednaku vrijednost. Protučinidba bi istodobno trebala koristiti imovini, a ne trećoj osobi. Ova bi iznimka posebno trebala obuhvaćati pravovremeno plaćanje robe, plaća ili naknada za usluge, posebno za pravne ili gospodarske savjetnike; gotovinsko ili kartično plaćanje robe potrebne za svakodnevno dužnikovo poslovanje; isporuku robe, proizvoda ili usluga uz plaćanje pouzećem; stvaranje založnog prava isplatom zajma; pravovremeno plaćanje javnih pristojbi uz naknadu (npr. ulazak u javne prostore ili ustanove).
- (10) Novo ili privremeno financiranje osigurano tijekom pokušaja restrukturiranja, među ostalim tijekom preventivnog postupka u slučaju nesolventnosti u skladu s glavom II. Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća³³, trebalo bi zaštititi u naknadnom postupku u slučaju nesolventnosti. Slijedom toga, pobijanje dužnikovih radnji na osnovi pogodovanja ne bi trebalo biti dopušteno uz plaćanja ili osiguranje kolateralom u korist pružatelja takvog novog ili privremenog financiranja ako su ta plaćanja ili osiguranja kolateralom izvršena u skladu s tražbinama pružatelja. Takva plaćanja ili osiguranja kolateralom stoga se trebaju smatrati pravnim radnjama koje se izvršavaju izravno uz pravednu naknadu u korist nesolvencijske mase.
- (11) Glavna posljedica proglašenja ništavosti pravne radnje u postupku radi pobijanja dužnikovih radnji jest obveza stranke koja ima koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom da nadoknadi nesolvencijsku masu za štetu uzrokovanu takvom pravnom radnjom. Kompenzacija bi trebala uključivati naknade, prema potrebi, i kamate, u skladu s primjenjivim općim građanskim pravom. Kompenzacija podrazumijeva plaćanje iznosa koji odgovara vrijednosti primljene činidbe ako se ona ne može vratiti u nesolvencijsku masu u naravi.
- (12) Osobe koje su blisko povezane s dužnikom, kao što su srodnici u slučaju da je dužnik fizička osoba ili subjekti koji imaju odlučujuću ulogu u odnosu na dužnika koji je pravna osoba, obično ostvaruju korist uvidom u informacije o financijskoj situaciji dužnika. Kako bi se spriječila zlouporaba, trebalo bi uspostaviti dodatne zaštitne mjere. Slijedom toga, u kontekstu tužbi radi pobijanja dužnikovih radnji trebalo bi uvesti pravne pretpostavke o poznavanju okolnosti na kojima su se temeljili uvjeti za pobijanje ako je druga stranka koja je uključena u pravnu radnju koja se može proglasiti ništavom stranka blisko povezana s dužnikom. Te bi pretpostavke trebale biti oborive i trebale bi biti usmjerene na prebacivanje tereta dokazivanja u korist nesolvencijske mase.

³³ Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti) (SL L 172, 26.6.2019., str. 18.).

- (13) Poboljšanje mogućnosti upravitelja u slučaju nesolventnosti da utvrde i prate imovinu koja pripada nesolvencijskoj masi ključno je za maksimiziranje vrijednosti te mase. Pri obavljanju svojih dužnosti upravitelji u slučaju nesolventnosti već sada mogu pristupiti informacijama koje se čuvaju u javnim registrima podataka, koji su djelomično uspostavljeni pravom Unije i međusobno povezani na europskoj razini, kao što su sustav međusobne povezanosti poslovnih registara (BRIS), sustav međusobne povezanosti registara nesolventnosti (IRI) ili sustav međusobne povezanosti registara stvarnog vlasništva (BORIS). Međutim, pristup informacijama u javnim bazama podataka često je nedovoljan za utvrđivanje i praćenje važne imovine koja jest ili bi trebala biti obuhvaćena nesolvencijskom masom. Osobito se upravitelji u slučaju nesolventnosti suočavaju se s praktičnim poteškoćama kada pokušavaju pristupiti registrima imovine koji se nalaze u inozemstvu.
- (14) Stoga je potrebno utvrditi odredbe kako bi se osiguralo da upravitelji u slučaju nesolventnosti pri izvršavanju svojih dužnosti u postupku u slučaju nesolventnosti mogu, izravno ili neizravno, imati pristup informacijama koje se čuvaju u bazama podataka koje nisu javno dostupne.
- (15) Brz izravan pristup centraliziranim registrima bankovnih računa ili sustavima za dohvat podataka često je neophodan za maksimiziranje vrijednosti nesolvencijske mase. Stoga bi trebalo utvrditi pravila za odobravanje izravnog pristupa informacijama u centraliziranim registrima bankovnih računa ili sustavima za dohvat podataka ovlaštenim sudovima država članica koji su nadležni u postupcima u slučaju nesolventnosti. Ako određena država članica omogući pristup informacijama o bankovnim računima putem središnjeg elektroničkog sustava za dohvat podataka, ta država članica trebala bi osigurati da tijelo koje upravlja sustavom za dohvat izvješćuje ovlašteni sud o rezultatima pretraživanja bez odgode i u nepročišćenom obliku.
- (16) Kako bi se poštovalo pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na privatnost, izravan i neposredan pristup registrima bankovnih računa trebalo bi dodijeliti samo sudovima nadležnima u postupcima u slučaju nesolventnosti koje su države članice ovlastile za to. Stoga bi upraviteljima u slučaju nesolventnosti trebalo dopustiti pristup informacijama iz registara bankovnih računa samo neizravno tako da od sudova u njihovoj državi članici koji su za to ovlašteni zatraže da pristupe registru te da ga pretražuju.
- (17) Direktivom (EU) YYYY/XX Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ [Ured za publikacije: *Direktiva kojom se zamjenjuje Direktiva 2015/849*] predviđa se da su centralizirani automatizirani mehanizmi međusobno povezani putem jedinstvene pristupne točke registara bankovnih računa (BAR), koju treba razviti i kojom će upravljati Komisija. S obzirom na sve veću važnost postupaka u slučaju nesolventnosti s prekograničnim implikacijama i važnost relevantnih financijskih informacija za potrebe maksimiziranja vrijednosti nesolvencijske mase u postupcima u slučaju nesolventnosti, ovlašteni nacionalni sudovi nadležni za pitanja nesolventnosti trebali bi moći izravno pristupiti centraliziranim registrima bankovnih računa drugih država članica i pretraživati ih putem jedinstvene pristupne točke BAR-a uspostavljene u skladu s Direktivom (EU) YYYY/XX [Ured za publikacije: *Direktiva kojom se zamjenjuje Direktiva 2015/849*].
- (18) Sve osobne podatke dobivene na temelju ove Direktive trebali bi obrađivati samo sudovi koji su za to ovlašteni i upravitelji u slučaju nesolventnosti u skladu s

³⁴

SL

primjenjivim pravilima o zaštiti podataka ako je to nužno i razmjerno za potrebe utvrđivanja i praćenja imovine koja pripada dužnikovoj nesolventnoj masi u okviru postupaka u slučaju nesolventnosti koji su u tijeku.

- (19) Direktivom (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵ osigurava se da se osobama koje mogu dokazati legitiman interes odobri pristup informacijama o stvarnom vlasništvu trustova i drugih vrsta pravnih aranžmana, u skladu s pravilima o zaštiti podataka. Tim se osobama odobrava pristup informacijama o imenu, mjesecu i godini rođenja te zemlji boravišta i državljanstvu stvarnog vlasnika, kao i prirodi i opsegu korisničkog udjela koji drži. Ključno je da upravitelji u slučaju nesolventnosti mogu brzo i jednostavno pristupiti tom skupu informacija za obavljanje svojih zadaća praćenja imovine u kontekstu postupka u slučaju nesolventnosti koji je u tijeku. Stoga je potrebno pojasniti da u takvom slučaju pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti predstavlja legitiman interes. Istodobno, opseg podataka kojima upravitelji u slučaju nesolventnosti mogu izravno pristupiti ne bi trebao biti širi od opsega podataka kojima mogu pristupiti druge osobe koje imaju legitiman interes.
- (20) Kako bi se osiguralo učinkovito praćenje imovine u kontekstu prekograničnih postupaka u slučaju nesolventnosti, upraviteljima u slučaju nesolventnosti imenovanima u jednoj državi članici trebalo bi omogućiti brz pristup registrima imovine i kada se ti registri nalaze u drugoj državi članici. Stoga uvjeti pristupa koji se primjenjuju na strane upravitelje u slučaju nesolventnosti ne bi trebali biti složeniji od onih koji se primjenjuju na domaće upravitelje u slučaju nesolventnosti.
- (21) U kontekstu likvidacije u slučaju nesolventnosti, nacionalnim propisima o nesolventnosti trebalo bi omogućiti unovčenje imovine poduzeća prodajom poduzeća ili njegova dijela uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja. Prodaja poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja trebala bi u tom kontekstu značiti prijenos poslovanja, u cijelosti ili djelomično, na stjecatelja na način da poduzeće (ili njegov dio) može nastaviti poslovati kao gospodarski produktivna jedinica. Prodaja poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja trebala bi se tumačiti kao suprotnost prodaji imovine poduzeća dio po dio (unovčenje po dijelovima).
- (22) Općenito se pretpostavlja da se u likvidaciji prodajom poduzeća (ili njegova dijela) uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja može ostvariti povrat veće vrijednosti nego unovčenjem po dijelovima. Kako bi se u likvidaciji promicala prodaja poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja, nacionalni sustavi za nesolventnost trebali bi uključivati postupak *pre-pack*, u kojem dužnik u financijskim poteškoćama, uz pomoć „nadzornika”, traži moguće zainteresirane stjecatelje i priprema prodaju poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja prije službenog pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti, tako da se imovina može brzo unovčiti nedugo nakon pokretanja službenog postupka u slučaju nesolventnosti. Postupci *pre-pack* trebali bi se sastojati od dvije faze, odnosno pripreme faze i faze likvidacije.
- (23) Za učinkovito upravljanje postupkom *pre-pack* sud pred kojim se vodi takav postupak trebao bi imati i ovlast odlučivati o pitanjima koja su usko povezana s prodajom poduzeća ili njegova dijela u okviru postupka *pre-pack*.

³⁵ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

- (24) Postupkom *pre-pack* trebalo bi se osigurati da nadzornik imenovan u pripremnj fazi može predložiti najbolju ponudu dobivenu tijekom postupka prodaje na odobrenje sudu samo ako izjavi da se, prema njegovu mišljenju, unovčenjem po dijelovima ne bi povratila očigledno veća vrijednost za vjerovnike od tržišne cijene dobivene za poduzeće (ili njegov dio) uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja. Vrijednost poduzeća koje trajno posluje u pravilu je viša od vrijednosti koja bi se ostvarila unovčenjem po dijelovima jer se temelji na pretpostavci da poduzeće nastavlja s aktivnostima uz minimalno ometanje, ima povjerenje financijskih vjerovnika, dioničara i klijenata i nastavlja stvarati prihode. Stoga izjava nadzornika ne bi trebala zahtijevati da se u svakom slučaju provodi procjena. Nadzornik bi trebao samo razumno zaključiti da prodajna cijena nije znatno niža od sredstava koja bi se mogla naplatiti unovčenjem po dijelovima. Međutim, trebalo bi od nadzornika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti zahtijevati pojačani nadzor u slučajevima kada je jedinu postojeću ponudu dala stranka koja je blisko povezana s dužnikom. U takvim situacijama nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti trebao bi odbiti ponudu ako ona ne zadovoljava test najboljeg interesa vjerovnikâ.
- (25) Kako bi se zajamčila prodaja poduzeća po najboljoj tržišnoj vrijednosti tijekom postupka *pre-pack*, države članice trebale bi osigurati visoke standarde konkurentnosti, transparentnosti i pravednosti postupka prodaje koji se provodi u pripremnj fazi ili propisati da sud nakon pokretanja faze likvidacije provodi kratku javnu dražbu.
- (26) Ako država članica odluči zahtijevati visoke standarde u pripremnj fazi, nadzornik (koji će se naknadno imenovati upraviteljem u slučaju nesolventnosti u fazi likvidacije) trebao bi biti odgovoran za osiguravanje konkurentnosti, transparentnosti i pravednosti postupka prodaje te usklađenosti s tržišnim standardima. U skladu s tržišnim standardima u tom kontekstu trebalo bi zahtijevati da postupak bude u skladu sa standardnim pravilima i praksom u pogledu spajanja i preuzimanja u predmetnoj državi članici, što uključuje poziv potencijalno zainteresiranim osobama da sudjeluju u postupku prodaje, otkrivanje istih informacija potencijalnim kupcima, omogućavanje zainteresiranim stjecateljima da provode dubinsku analizu i dobivanje ponuda od zainteresiranih osoba putem strukturiranog postupka.
- (27) Ako država članica odluči odrediti da sud vodi javnu dražbu nakon pokretanja faze likvidacije, ponuda koju je nadzornik odabrao tijekom pripremnj faze trebala bi se upotrebljavati kao početna ponuda („isključna ponuda”) tijekom dražbe. Dužnik bi trebao moći ponuditi poticaje „ponuditelju isključne cijene” posebno pristankom na nadoknadu troškova ili isplatu odustatnine u slučaju odabira bolje ponude putem javne dražbe. Međutim, države članice trebale bi osigurati da takvi poticaji koje dužnici daju „ponuditeljima isključne ponude” tijekom pripremnj faze budu razmjerni i da ne odvrćaju druge potencijalno zainteresirane ponuditelje od sudjelovanja u javnoj dražbi u fazi likvidacije.
- (28) Pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ne bi trebalo dovesti do prijevremenog raskida ugovora u skladu s kojima te strane i dalje imaju obveze koje moraju ispuniti (dvostrano obvezni ugovori), a koji su potrebni za nastavak poslovanja. Takav raskid neopravdano bi ugrozio vrijednost poduzeća, ili njegova dijela, koje će se prodavati u okviru postupka *pre-pack*. Stoga treba osigurati prijenos tih ugovora na stjecatelja dužnikova poduzeća ili njegova dijela, čak i bez suglasnosti druge ugovorne strane dužnika u tim ugovorima. Ipak, postoje situacije u kojima se ne može razumno očekivati prijenos dvostrano obveznih ugovora, primjerice kada je stjecatelj konkurent druge ugovorne strane. Isto tako, sud u pojedinačnoj ocjeni dvostrano obveznog ugovora može zaključiti da bi njegov raskid bolje odgovarao interesima poduzeća

dužnika nego prijenos, primjerice kada bi prijenos ugovora doveo do nerazmjernog opterećenja za poduzeće. Međutim, sudu ne bi trebalo biti dopušteno raskinuti dvostrano obvezne ugovore koji se odnose na licence za prava intelektualnog i industrijskog vlasništva jer su one obično ključne komponente poslovanja poduzeća koje se prodaje.

- (29) Mogućnost provedbe prava prvokupa tijekom postupka prodaje narušila bi tržišno natjecanje u postupku *pre-pack*. Potencijalni ponuditelji mogli bi se suzdržati od podnošenja ponuda zbog prava na temelju kojih bi se njihove ponude odbacile po vlastitom nahođenju nositelja, bez obzira na vrijeme i uložena sredstva te ekonomsku vrijednost ponude. Kako bi se osiguralo da odabrana ponuda odražava najbolju dostupnu cijenu na tržištu, ponuditeljima se ne bi trebala priznati prava prvokupa niti bi se takva prava trebala provoditi tijekom nadmetanja. Nositelji prava prvokupa koja su dodijeljena prije početka postupka *pre-pack*, umjesto da se pozivaju na to pravo, trebali bi biti pozvani da sudjeluju u nadmetanju.
- (30) Države članice trebale bi omogućiti osiguranim vjerovnicima da sudjeluju u nadmetanju u postupku *pre-pack* tako da ponude iznos svojih osiguranih tražbina kao naknadu za kupnju imovine nad kojom imaju založno pravo (nadmetanje kreditom). Međutim, nadmetanje kreditom ne bi se trebalo upotrebljavati na način kojim se osiguranim vjerovnicima pruža neopravdana prednost u postupku nadmetanja, primjerice kada je iznos njihove osigurane tražbine u odnosu na dužnikovu imovinu veći od tržišne vrijednosti poduzeća.
- (31) Ovom se Direktivom ne bi trebala dovoditi u pitanje primjena prava tržišnog natjecanja Unije, posebno Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004³⁶, niti bi se njome trebalo spriječiti države članice da provode nacionalne sustave kontrole koncentracija. Pri odabiru najbolje ponude nadzorniku bi trebalo omogućiti da uzme u obzir regulatorne rizike koji proizlaze iz ponuda za koje je potrebno odobrenje tijela nadležnih za tržišno natjecanje te se može savjetovati s tim tijelima ako je to dopušteno primjenjivim pravilima. Ponuditelji bi trebali i dalje biti odgovorni za pružanje svih potrebnih informacija za procjenu tih rizika i za pravodobnu suradnju s tijelima nadležnima za tržišno natjecanje kako bi se ti rizici ublažili. Kako bi se povećala vjerojatnost da će postupci biti uspješni, u slučaju ponude kojom se stvaraju takvi rizici, od nadzornika bi se trebalo zahtijevati da obavlja svoju ulogu na način kojim se olakšava predstavljanje alternativnih ponuda.
- (32) Direktori nadziru upravljanje poslovima pravne osobe i imaju najbolji pregled njezine financijske situacije. Direktori su stoga među prvima koji utvrđuju približava li se pravna osoba rubu nesolventnosti ili ga prelazi. Ako direktori kasno podnesu zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, to može dovesti do nižih vrijednosti naplate za vjerovnike, stoga bi države članice trebale uvesti obvezu za direktore da podnesu zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti u određenom roku. Države članice trebale bi definirati i na koga bi se dužnosti direktora trebale primjenjivati, uzimajući u obzir da bi se pojam „direktor” trebao tumačiti široko, kako bi se obuhvatile sve osobe koje su zadužene za donošenje ili stvarno donose ili bi trebale donositi ključne odluke povezane s upravljanjem pravnom osobom.
- (33) Kako bi se osiguralo da direktori ne djeluju u vlastitom interesu odgađanjem podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, unatoč znakovima nesolventnosti, države članice trebale bi utvrditi odredbe kojima se

³⁶ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ-a o koncentracijama) (SL L 024, 29.1.2004., str. 1.).

direktori proglašavaju građanskopravno odgovornima za povredu obveze podnošenja takvog zahtjeva. U tom bi slučaju direktori trebali vjerovnicima nadoknaditi štetu koja proizlazi iz smanjenja vrijednosti naplate od te pravne osobe u usporedbi sa situacijom u kojoj bi zahtjev bio podnesen na vrijeme. Države članice trebale bi moći donijeti ili zadržati nacionalna pravila o građanskopravnoj odgovornosti direktora povezanoj s podnošenjem zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti koja su stroža od onih utvrđenih ovom Direktivom.

- (34) Mikropoduzeća često imaju oblik poduzeća u vlasništvu jedne osobe ili malih partnerstava čiji osnivači, vlasnici ili članovi nisu zaštićeni ograničenjem odgovornosti i stoga su izloženi neograničenoj odgovornosti za poslovne dugove. Čak i kad mikropoduzeća djeluju kao subjekti s ograničenom odgovornošću, ograničenje odgovornosti za vlasnike mikropoduzeća obično je iluzorno jer se od njih često očekuje da osiguraju poslovne dugove mikropoduzeća koristeći se svojom osobnom imovinom kao kolateralom. Nadalje, budući da mikropoduzeća uvelike ovise o plaćanjima svojih klijenata, često se suočavaju s problemima novčanog toka i većim rizicima nastanka statusa neispunjavanja obveza koji proizlaze iz gubitka značajnog poslovnog partnera ili zakašnjelih plaćanja njihovih klijenata. Nadalje, mikropoduzeća se suočavaju i s nedostatkom obrtnog kapitala, višim kamatama i većim zahtjevima za kolateralom, zbog čega je prikupljanje financijskih sredstava, osobito u situacijama financijskih poteškoća, teško, ako ne i nemoguće. Posljedično mogu biti podložna nesolventnosti češće od većih poduzeća.
- (35) Nacionalna pravila o nesolventnosti nisu uvijek prikladna za pravilno i proporcionalno postupanje prema nesolventnim mikropoduzećima. Uzimajući u obzir jedinstvene značajke mikropoduzeća i njihove posebne potrebe u financijskim poteškoćama, a posebno potrebu za bržim, jednostavnijim i pristupačnim postupcima, trebalo bi razviti zasebne postupke u slučaju nesolventnosti na nacionalnoj razini u skladu s odredbama ove Direktive. Iako se odredbe ove Direktive koje se odnose na pojednostavljene postupke likvidacije primjenjuju samo na mikropoduzeća, države članice trebale bi moći proširiti njihovu primjenu i na mala i srednja poduzeća koja nisu mikropoduzeća.
- (36) Primjereno je osigurati da vođenje i nadzor pojednostavnjenog postupka likvidacije države članice mogu povjeriti nadležnom tijelu koje je sud ili upravno tijelo. Izbor bi ovisio, među ostalim, o upravnim i pravnim sustavima država članica, kao i o kapacitetima sudova i potrebi da se osigura troškovna učinkovitost i brzina postupka.
- (37) Test prestanka plaćanja i ispitivanje bilance stanja dva su uobičajena čimbenika u državama članicama koji dovode do pokretanja standardnog postupka u slučaju nesolventnosti. Međutim, test bilance stanja može biti neizvediv za dužnike mikropoduzetnike, posebno ako je dužnik pojedinačni poduzetnik, zbog mogućeg nedostatka odgovarajuće evidencije i jasne razlike između osobne imovine i obveza te poslovne imovine i obveza. Stoga bi nemogućnost otplate dugova po njihovu dospeljeću trebala biti kriterij za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije. Države članice trebale bi definirati i posebne uvjete za ispunjavanje tog kriterija, uz pretpostavku da su oni jasni, jednostavni i da ih predmetno mikropoduzeće može lako provjeriti.
- (38) Kako bi se uspostavio troškovno učinkovit i ubrzan pojednostavnjeni likvidacijski postupak za mikropoduzeća, trebalo bi uvesti kratke rokove. Slično tome, formalnosti za sve postupovne korake, uključujući pokretanje postupka, prijavu i priznavanje tražbina, utvrđenje nesolvencijske mase i unovčenje imovine trebalo bi svesti na najmanju moguću mjeru. Za podnošenje zahtjeva za pokretanje pojednostavnjenog

postupka likvidacije trebalo bi upotrebljavati standardni obrazac, a za svu komunikaciju između nadležnog tijela i, prema potrebi, upravitelja u slučaju nesolventnosti i stranaka u postupku trebala bi se upotrebljavati elektronička sredstva.

- (39) Sva mikropoduzeća trebala bi moći pokrenuti postupak za rješavanje svojih financijskih poteškoća i dobivanje otpusta duga. Pristup pojednostavnjenom postupku likvidacije ne bi trebao ovisiti o sposobnosti mikropoduzeća da pokrije administrativne troškove takvog postupka. Zakonodavstvom država članica trebala bi se uvesti pravila za pokrivanje troškova upravljanja pojednostavnjenim likvidacijskim postupkom ako imovina i izvori prihoda dužnika nisu dovoljni za pokrivanje tih troškova.
- (40) U pojednostavnjenom postupku likvidacije imenovanje upravitelja u slučaju nesolventnosti obično je nepotrebno jer je zbog jednostavnih poslovnih aktivnosti mikropoduzeća moguće i dostatno da ih nadzire nadležno tijelo. Stoga bi dužnik trebao zadržati kontrolu nad svojom imovinom i svakodnevnim poslovanjem. Istodobno, kako bi se omogućila djelotvorna i učinkovita provedba pojednostavnjenog postupka likvidacije, dužnik bi trebao, nakon početka i tijekom cijelog postupka, pružati točne, pouzdane i potpune informacije o svojem financijskom položaju i poslovanju.
- (41) Mikropoduzetnik dužnik trebao bi imati koristi od privremenog zastoja pojedinačnih radnji ovrhe kako bi mogao očuvati vrijednost nesolvencijske mase i osigurati korektno i uredno vođenje postupka. Međutim, države članice mogu dopustiti nadležnim tijelima da u precizno određenim okolnostima isključe određene tražbine iz područja primjene zastoja.
- (42) Sporne tražbine trebale bi se rješavati na način kojim se nepotrebno ne otežava provođenje pojednostavljenog postupka likvidacije za mikropoduzeća. Ako se sporne tražbine ne mogu brzo riješiti, mogućnost osporavanja tražbine može se iskoristiti za stvaranje nepotrebnih kašnjenja. Pri odlučivanju o postupanju sa spornom tražbinom nadležno tijelo trebalo bi biti ovlašteno dopustiti nastavak pojednostavnjenog postupka likvidacije samo u odnosu na nesporne tražbine.
- (43) U kontekstu pojednostavnjenog postupka likvidacije, tužbe radi pobijanja dužnikovih radnji trebao bi pokrenuti samo vjerovnik ili, ako je imenovan, upravitelj u slučaju nesolventnosti. Pri donošenju odluke o konverziji pojednostavnjenog postupka likvidacije u redovni postupak u slučaju nesolventnosti za potrebe provedbe postupka radi pobijanja dužnikovih radnji, nadležno tijelo trebalo bi odvagati različite elemente, uključujući predviđeni trošak, trajanje i složenost postupka radi pobijanja dužnikovih radnji, vjerojatnost uspješne naplate imovinske koristi i očekivane koristi za sve vjerovnike.
- (44) Države članice trebale bi osigurati da se imovina nesolvencijske mase u pojednostavnjenom postupku likvidacije može unovčiti javnom internetskom sudskom dražbom ako nadležno tijelo smatra da je to prikladno za unovčenje imovine. Zbog toga bi države članice trebale osigurati održavanje jednog ili više sustava elektroničkih dražbi na njihovu državnom području u tu svrhu. Tom se obvezom ne bi trebalo dovoditi u pitanje više platformi koje postoje u nekim državama članicama za internetske sudske dražbe određenih vrsta imovine.
- (45) Sustavi dražbi koji se upotrebljavaju za potrebe unovčenja imovine dužnika u pojednostavnjenom postupku likvidacije trebali bi biti međusobno povezani putem europskog portala e-pravosuđe. Portal e-pravosuđe trebao bi služiti kao središnja elektronička pristupna točka za postupke internetske sudske dražbe koji se vode u

nacionalnom sustavu ili sustavima, pružati korisnicima funkciju pretraživanja i usmjeravati ih prema relevantnim nacionalnim internetskim platformama ako namjeravaju sudjelovati u nadmetanju. Pri utvrđivanju tehničkih specifikacija tog sustava međusobne povezanosti provedbenim aktom, Komisija bi, u skladu s Komisijinim „dvostranim pristupom”³⁷, trebala predstaviti rezultate analize postojećih rješenja koja je Komisija već pružila i koja imaju potencijal za ponovnu uporabu ili bi trebala provesti pregled tržišta kako bi se pronašla moguća gotova komercijalna rješenja koja bi se mogla upotrebljavati kao takva ili uz malu prilagodbu.

- (46) U slučaju nesolventnosti mikropoduzeća dužnika s neograničenom odgovornošću, pojedinci koji su osobno odgovorni za dužnikove dugove ne bi trebali biti osobno odgovorni za nezadovoljene tražbine nakon likvidacije dužnikove nesolvencijske mase. Stoga bi države članice trebale osigurati da u pojednostavnjenom postupku likvidacije poduzetnici dužnici, kao i oni osnivači, vlasnici ili članovi mikropoduzeća dužnika s neograničenom odgovornošću koji su osobno odgovorni za dugove mikropoduzeća koje podliježe pojednostavnjenom postupku likvidacije, u potpunosti ostvare otpust dugova. Za potrebe takvog otpusta duga države članice trebale bi *mutatis mutandis* primjenjivati glavu III. Direktive (EU) 2019/1023.
- (47) Važno je osigurati pravednu ravnotežu između interesa dužnika i vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti. Odbori vjerovnika omogućuju bolju uključenost vjerovnika u postupak u slučaju nesolventnosti, posebno ako bi vjerovnici inače pojedinačno u tome bili spriječeni zbog ograničenih resursa, gospodarskog značaja svojih tražbina ili nedostatka zemljopisne blizine. Odbori vjerovnika mogu osobito pomoći prekograničnim vjerovnicima da bolje ostvare svoja prava i osigurati pravedno postupanje prema njima. Države članice trebale bi dopustiti osnivanje odbora vjerovnika nakon pokretanja postupka. Odbor vjerovnika trebao bi se osnovati samo pod uvjetom da vjerovnici pristanu. Osim toga, države članice mogu dopustiti njegovo osnivanje prije pokretanja postupka i nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Međutim, u tom bi slučaju države članice trebale osigurati da vjerovnici pristanu na nastavak njegova rada i njegov sastav na glavnoj skupštini. Ako se vjerovnici ne slažu sa sastavom, mogu osnovati i novi odbor vjerovnika.
- (48) Trošak osnivanja i rada odbora vjerovnika trebao bi biti razmjernan vrijednosti koju on stvara. Osnivanje odbora vjerovnika ne bi trebalo biti opravdano u onim slučajevima u kojima su troškovi njegova osnivanja i rada znatno viši od gospodarske važnosti odluka koje može donijeti. To može biti slučaj ako postoji premalo vjerovnika, ako velika većina vjerovnika ima mali udio u tražbini prema dužniku ili ako je očekivana naplata iz nesolvencijske mase u postupku u slučaju nesolventnosti znatno niža od troškova osnivanja i rada odbora vjerovnika. Do toga dolazi posebno u slučajevima nesolventnosti mikropoduzeća.
- (49) Države članice trebale bi pojasniti zahtjeve, dužnosti i postupke za imenovanje članova odbora vjerovnika, kao i funkcije dodijeljene odboru vjerovnika. Državama članicama trebalo bi dati mogućnost da odluče treba li imenovanje obaviti glavna skupština vjerovnika ili sud. Kako bi se izbjegla nepotrebna kašnjenja u osnivanju odbora vjerovnika, članove bi trebalo brzo imenovati. Države članice trebale bi

³⁷ Kad je riječ o digitalnim rješenjima, dvostrani pristup odnosi se na ponovnu uporabu postojećih rješenja, uključujući korporativne sastavnice, prije razmatranja gotovih tržišnih rješenja. Prilagođeni razvoj posljednja je opcija. Vidjeti digitalnu strategiju Europske komisije *Next generation digital Commission*, C(2022) 4388 final, str. 13.

osigurati pravednu zastupljenost vjerovnika u odboru i osigurati da u odboru vjerovnika mogu sudjelovati i vjerovnici čije tražbine još nisu prihvaćene i vjerovnici koji su rezidenti druge države članice.

- (50) Pošteno zastupanje vjerovnika u odboru vjerovnika posebno je važno u odnosu na neosigurane vjerovnike koji su mikropoduzeća, mala ili srednja poduzeća, a koji su u slučaju nesolventnosti dužnika koji je veliko poduzeće, ako ih se ne isplati odmah, isto tako izloženi nesolventnosti (domino-efekt). Odgovarajućim zastupanjem tih vjerovnika u odboru vjerovnika moglo bi se osigurati da tijekom raspodjele vraćenih prihoda brže prime svoj dio.
- (51) Važna zadaća odbora vjerovnika trebala bi biti provjera da se postupak u slučaju nesolventnosti provodi na način kojim se štite interesi vjerovnika. Uloga odbora u praćenju poštenost i integriteta postupka može se učinkovito izvršavati samo ako odbor vjerovnika i njegovi članovi djeluju neovisno od upravitelja u slučaju nesolventnosti i odgovaraju samo vjerovnicima koji su ga osnovali.
- (52) Broj članova odbora vjerovnika trebao bi, s jedne strane, biti dovoljno velik da osigura raznolikost stajališta i interesa u odboru i, s druge strane, ostati relativno ograničen kako bi odbor mogao učinkovito i pravodobno izvršavati svoje zadaće. Države članice trebale bi pojasniti kada i kako je potrebno izmijeniti sastav odbora, do čega bi moglo doći ako predstavnici više ne mogu djelovati, među ostalim i u najboljem interesu vjerovnika, ili se žele povući. Osim toga, trebale bi pojasniti uvjete za razrješenje članova koji su neprestano djelovali protiv interesa vjerovnika.
- (53) Članovi odbora vjerovnika zadržavaju diskrecijsko pravo u organizaciji rada sve dok su metode rada zakonite, transparentne i učinkovite. Države članice stoga bi trebale zahtijevati da odbor vjerovnika utvrdi metode rada kojima se određuje način vođenja sastanaka, tko bi mogao sudjelovati i glasovati te kako se osigurava nepristranost i povjerljivost rada odbora. Tim metodama rada trebalo bi omogućiti i utvrđivanje uloge predstavnika poslodavaca ili transparentnosti prema drugim vjerovnicima. Vjerovnici bi trebali moći sudjelovati i glasovati elektronički ili delegirati pravo glasa trećoj osobi, pod uvjetom da je ta osoba propisno ovlaštena. Ta bi mogućnost bila posebno korisna za vjerovnike s boravištem u drugim državama članicama.
- (54) Države članice trebale bi osigurati da sud ima ovlasti za utvrđivanje metoda rada odbora vjerovnika ako one nisu brzo uspostavljene. Komisija bi trebala uspostaviti standardne metode rada kojima bi se trebao olakšati zadatak odbora vjerovnika i smanjiti potreba za intervencijom sudova u slučaju izostanka metoda rada.
- (55) Odboru vjerovnika trebalo bi dodijeliti dostatna prava za učinkovito i djelotvorno obavljanje njegovih funkcija. Države članice trebale bi osigurati da odbor vjerovnika može surađivati s upraviteljima u slučaju nesolventnosti, sudovima, dužnikom, vanjskim savjetnicima i vjerovnicima koje zastupa, prema potrebi, kako bi se odboru omogućilo da oblikuje i iznese stajalište o pitanjima od izravnog interesa i važnosti za vjerovnike, kao i da se to stajalište propisno razmotri u postupku. Osim toga, države članice mogle bi ovlastiti odbor vjerovnika za donošenje odluka.
- (56) Budući da rad odbora vjerovnika stvara troškove, države članice trebale bi unaprijed odrediti tko ih plaća. Države članice trebale bi uspostaviti i zaštitne mjere kako bi se spriječilo da se troškovima odbora vjerovnika na nerazmjeran način smanji vrijednost naplate nesolventne mase.
- (57) Kako bi se vjerovnike potaknulo da postanu članovi odbora vjerovnika, države članice trebale bi ograničiti njihovu pojedinačnu građansku odgovornost kada obavljaju

funkcije u skladu s ovom Direktivom. Međutim, članovi odbora vjerovnika koji pri izvršavanju tih funkcija djeluju s namjerom prijevare ili grubim nemarom mogu se razriješiti dužnosti i smatrati odgovornima za svoje radnje. U tim slučajevima države članice trebale bi osigurati da se članovi smatraju pojedinačno odgovornima za štetu prouzročenu njihovim povredama dužnosti.

- (58) Kako bi se osigurala veća transparentnost ključnih značajki nacionalnih postupaka u slučaju nesolventnosti i posebno pomoglo prekograničnim vjerovnicima da procijene što bi se dogodilo kad bi njihova ulaganja bila uključena u postupak u slučaju nesolventnosti, ulagačima i potencijalnim ulagačima trebalo bi omogućiti jednostavan pristup tim informacijama u unaprijed definiranom, usporedivom i korisnicima prilagođenom formatu. Države članice trebale bi pripremiti standardizirani informativni sažetak s ključnim informacijama i staviti ga na raspolaganje javnosti. Taj bi dokument potencijalnim ulagateljima bio ključan za brzu opću procjenu pravila o postupku u slučaju nesolventnosti u određenoj državi članici. On bi trebao sadržavati dostatna objašnjenja kako bi čitatelj mogao razumjeti informacije u njemu, a da se pritom ne mora koristiti drugim dokumentima. Informativni sažetak s ključnim informacijama trebao bi posebno uključivati praktične informacije o čimbenicima koji dovode do nesolventnosti, kao i o koracima koje treba poduzeti kako bi se zatražilo pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ili kako bi se prijavila tražbina.
- (59) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (60) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive ne mogu dostatno ostvariti države članice jer bi se razlikama među nacionalnim okvirima za nesolventnost i dalje stvarale prepreke slobodnom kretanju kapitala i slobodi poslovnog nastana, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (61) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, a posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7. Povelje), pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje), sloboda izbora zanimanja i pravo na rad (članak 15. Povelje), sloboda poduzetništva (članak 16. Povelje), pravo na vlasništvo (članak 17. Povelje), pravo radnika na informiranje i savjetovanje (članak 27. Povelje) te pravo na pošteno suđenje (članak 47. stavak 2. Povelje).
- (62) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³⁸ primjenjuje se na obradu osobnih podataka za potrebe ove Direktive. Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹ primjenjuje se na obradu osobnih podataka u institucijama i tijelima Unije za potrebe ove Direktive.

³⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

³⁹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (63) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća te je on dao mišljenje [Ured za publikacije: *dodati podatke o objavi*],

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene i opseg

1. Ovom Direktivom utvrđuju se zajednička pravila o:
 - (a) tužbama radi pobijanja dužnikovih radnji,
 - (b) praćenju imovine koja pripada nesolvencijskoj masi;
 - (c) postupcima *pre-pack*;
 - (d) dužnosti direktora da podnesu zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;
 - (e) pojednostavnjenim postupcima likvidacije za mikropoduzeća;
 - (f) odborima vjerovnika;
 - (g) informativnom sažetku s ključnim informacijama koji sastavljaju države članice o određenim elementima svojeg nacionalnog prava o postupku u slučaju nesolventnosti.
2. Ova Direktiva ne primjenjuje se na postupke iz stavka 1. ovog članka koji se odnose na dužnike koji su:
 - (a) društva za osiguranje ili društva za reosiguranje kako su definirana u članku 13. točkama 1. i 4. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (b) kreditne institucije kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (c) investicijska društva ili subjekti za zajednička ulaganja kako su definirani u članku 4. stavku 1. točkama 2. i 7. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - (d) središnje druge ugovorne strane kako su definirane u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (e) središnji depozitoriji vrijednosnih papira kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (f) druge financijske institucije i subjekti navedeni u članku 1. stavku 1. prvom podstavku Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (g) javna tijela kako su definirana nacionalnim pravom;
 - (h) fizičke osobe, osim poduzetnika i, u pogledu postupaka otpusta duga, osnivači, vlasnici ili članovi mikropoduzeća dužnika s neograničenom odgovornošću koji su osobno odgovorni za dugove dužnika.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „upravitelj u slučaju nesolventnosti” znači upravitelj kojeg je imenovalo pravosudno ili upravno tijelo u postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga kako je navedeno u članku 26. Direktive (EU) 2019/1023;
- (b) „sud” znači pravosudno tijelo države članice;
- (c) „nadležno tijelo” znači pravosudno ili upravno tijelo države članice koje je odgovorno za vođenje ili nadzor, ili oboje, pojednostavnjenog postupka likvidacije, u skladu s glavom VI. ove Direktive;
- (d) „centralizirani registri bankovnih računa” znači centralizirani automatizirani mehanizmi, kao što su središnji registri ili središnji elektronički sustavi za dohvat podataka, uspostavljeni u skladu s člankom 32.a stavkom 1. Direktive (EU) 2015/849;
- (e) „registar stvarnog vlasništva” znači nacionalni središnji registri informacija o stvarnom vlasništvu iz članaka 30. i 31. Direktive (EU) 2015/849;
- (f) „pravna radnja” znači svako ljudsko ponašanje, uključujući propust, koje proizvodi pravni učinak;
- (g) „dvostrano obvezni ugovor” znači ugovor između dužnika i jedne ili više drugih ugovornih strana u skladu s kojim te strane i dalje imaju obveze koje trebaju ispuniti u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti u fazi likvidacije iz glave IV.;
- (h) „test najboljeg interesa vjerovnikâ” znači test prema kojem nijedan vjerovnik u likvidaciji u okviru postupka *pre-pack* ne dovodi u nepovoljniji položaj od onog u kojem bi bio ako bi se u slučaju unovčenja po dijelovima primijenilo uobičajeno rangiranje prioriteta unovčenja;
- (i) „privremeno financiranje” znači svaka nova financijska pomoć koju pruža postojeći ili novi vjerovnik, koja minimalno uključuje financijsku pomoć tijekom postupka *pre-pack* i koja je opravdano i hitno potrebna kako bi dužnikovo poduzeće (ili njegov dio) nastavilo s radom, ili za očuvanje ili povećanje vrijednosti tog poduzeća;
- (j) „mikropoduzeće” znači mikropoduzeće u smislu Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ;
- (k) „mikropoduzeće s neograničenom odgovornošću” znači mikropoduzeće koja imaju ili nemaju zasebnu pravnu osobnost i čiji osnivači, vlasnici ili članovi nisu zaštićeni ograničenjem odgovornosti;
- (l) „poduzetnik” znači poduzetnik kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki 9. Direktive (EU) 2019/1023;
- (m) „potpuni otpust duga” znači situacija u kojoj i. je isključena mogućnost da se od poduzetnika ili pojedinaca koji su osnivači, vlasnici ili članovi mikropoduzeća s neograničenom odgovornošću i koji su osobno odgovorni za dugove mikropoduzeća prisilno naplati njihove nepodmirene dugove čiji je

otпуст moguć ili ii. se nepodmireni dugovi čiji je otpust moguć otpisuju u okviru pojednostavnjenog postupka likvidacije;

- (n) „plan otplate” znači program u skladu s kojim fizička osoba koja ima koristi od potpunog otpusta duga vjerovnicima isplaćuje određene iznose na određene datume ili plan kojim se utvrđuju periodični prijenosi određenog dijela raspoloživog dohotka fizičke osobe vjerovnicima tijekom razdoblja otpusta;
- (o) „odbor vjerovnika” znači predstavničko tijelo vjerovnika imenovanih u skladu s primjenjivim pravom o postupku u slučaju nesolventnosti sa savjetodavnim i drugim ovlastima kako je navedeno u tom pravu;
- (p) „postupak *pre-pack*” znači ubrzani postupak likvidacije koji omogućuje prodaju dužnikova poduzeća, u cijelosti ili djelomično, kao društva koje trajno posluje, najboljem ponuditelju, s ciljem unovčenja dužnikove imovine zbog utvrđene nesolventnosti dužnika;
- (q) „osoba blisko povezana s dužnikom” znači osobe, uključujući pravne osobe, s povlaštenim pristupom informacijama o poslovima dužnika koje nisu javne.

Ako je dužnik fizička osoba, blisko povezane osobe posebno uključuju:

- i. bračnog druga ili partnera dužnika;
- ii. pretke, potomke i braću i sestre dužnika ili bračnog druga ili partnera, te bračne drugove ili partnere tih osoba;
- iii. osobe koje žive u dužnikovu kućanstvu;
- iv. osobe koje rade za dužnika na temelju ugovora o radu s pristupom informacijama o poslovima dužnika koje nisu javne ili na drugi način obavljaju poslove putem kojih imaju pristup informacijama o poslovima dužnika koje nisu javne, uključujući savjetnike, računovođe ili javne bilježnike;
- v. pravni subjekti u kojima je dužnik ili jedna od osoba iz točaka od i. do iv. ovog podstavka član upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela ili obavlja dužnosti koje omogućuju pristup informacijama o poslovima dužnika koje nisu javne.

Ako je dužnik pravna osoba, blisko povezane osobe posebno uključuju:

- i. sve članove upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela dužnika;
- ii. nositelje udjela s kontrolnim udjelom u dužniku;
- iii. osobe koje obavljaju funkcije slične onima koje obavljaju osobe iz točke i.;
- iv. osobe koje su u skladu s drugim podstavkom blisko povezane s osobama navedenima u točkama i., ii. i iii. ovog podstavka.

Članak 3.

Relevantan trenutak u odnosu na blisku povezanost

Trenutak za utvrđivanje je li osoba blisko povezana s dužnikom je:

- (a) za potrebe glave II. dan zaključenja pravne radnje koja je predmet postupka radi pobijanja dužnikovih radnji ili tri mjeseca prije zaključenja te pravne radnje;
- (b) za potrebe glave IV. dan početka pripremne faze ili tri mjeseca prije početka pripremne faze.

Glava II.

POSTUPCI RADI POBIJANJA DUŽNIKOVIH RADNJI

Poglavlje 1.

Opće odredbe o postupcima radi pobijanja dužnikovih radnji

Članak 4.

Opći preduvjeti za postupke radi pobijanja dužnikovih radnji

Države članice osiguravaju da se pravne radnje koje su zaključene prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti na štetu svih vjerovnika mogu proglasiti ništavima pod uvjetima utvrđenima u poglavlju 2. ove glave.

Članak 5.

Odnos s nacionalnim odredbama

Ova Direktiva ne sprečava države članice da donesu ili zadrže odredbe koje se odnose na ništavost, poboynost ili nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike u kontekstu postupka u slučaju nesolventnosti ako takve odredbe pružaju veću zaštitu vjerovnika od onih navedenih u poglavlju 2. ove glave.

Poglavlje 2.

Posebni uvjeti za postupke radi pobijanja dužnikovih radnji

Članak 6.

Pogodovanje

1. Države članice osiguravaju da se pravne radnje u korist vjerovnika ili skupine vjerovnika namirenjem, kolateralizacijom ili na bilo koji drugi način mogu proglasiti ništavima ako su zaključene:
 - (a) u roku od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, pod uvjetom da dužnik nije bio u mogućnosti otplatiti svoje dospjele dugove; ili
 - (b) nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako je nekoliko osoba podnijelo zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti protiv istog dužnika, trenutak podnošenja prvog prihvatljivog zahtjeva smatra se početkom tromjesečnog razdoblja iz prvog podstavka točke (a).

2. Ako je dospjela tražbina vjerovnika namirena ili osigurana na temelju dugovanja, države članice osiguravaju da se pravna radnja može proglasiti ništavom samo u sljedećim slučajevima:

- (a) ispunjeni su uvjeti utvrđeni u stavku 1.; i
- (b) taj je vjerovnik znao ili je trebao znati da dužnik nije mogao platiti svoje dospjele dugove ili da je podnesen zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako je vjerovnik bio stranka blisko povezana s dužnikom, pretpostavlja se da je vjerovnik bio upućen u činjenice iz prvog podstavka točke (b).

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., države članice osiguravaju da se sljedeće pravne radnje ne mogu proglasiti ništavima:

- (a) pravne radnje koje se provode izravno uz pravičnu naknadu u korist nesolventne mase;
- (b) plaćanja po mjenicama ili čekovima ako su pravom kojim su uređeni mjenice ili čekovi zabranjene tražbine primatelja koje proizlaze iz mjenice ili čeka prema drugim mjeničnim ili čekovnim dužnicima, kao što su indosant, trasant ili trasat, ako odbije dužnikovo plaćanje;
- (c) pravne radnje koje ne podliježu postupcima radi pobijanja dužnikovih radnji u skladu s Direktivom 98/26/EZ i Direktivom 2002/47/EZ.

Države članice osiguravaju da u slučaju isplata po mjenicama ili čekovima kako je navedeno u prvom podstavku točki (b), iznos isplaćen po mjenici ili čeku namiruje posljednji indosant ili, ako je potonji indosirao mjenicu za račun treće osobe, ta osoba ako su posljednji indosant ili treća osoba znali ili trebali znati da dužnik nije mogao platiti svoje dospjele dugove ili da je zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnesen u trenutku ili nakon indosiranja. To se znanje pretpostavlja ako je posljednji indosant ili treća osoba bila stranka blisko povezana s dužnikom.

Članak 7.

Pravne radnje uz izostanak naknade ili očigledno nedostatnu naknadu

- 1. Države članice osiguravaju da se pravne radnje dužnika uz izostanak naknade ili očigledno nedostatnu naknadu mogu proglasiti ništavima ako su zaključene u roku od jedne godine prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ili nakon podnošenja takvog zahtjeva.
- 2. Stavak 1. ne primjenjuje se na darove i donacije simbolične vrijednosti.
- 3. Ako je nekoliko osoba podnijelo zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti protiv istog dužnika, početkom jednogodišnjeg razdoblja iz stavka 1. smatra se trenutak podnošenja prvog prihvatljivog zahtjeva.

Članak 8.

Pravne radnje namjerno poduzete na štetu vjerovnikâ

- 1. Države članice osiguravaju da se pravne radnje kojima je dužnik namjerno prouzročio štetu vjerovnicima mogu proglasiti ništavima ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) te su radnje zaključene u roku od četiri godine prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ili nakon podnošenja takvog zahtjeva;
- (b) druga stranka u pravnoj radnji znala je ili je trebala znati za namjeru dužnika da nanese štetu vjerovnicima.

Ako je druga stranka pravne radnje bila stranka blisko povezana s dužnikom, pretpostavlja se znanje iz prvog podstavka točke (b).

- 2. Ako je nekoliko osoba podnijelo zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti protiv istog dužnika, trenutak podnošenja prvog prihvatljivog zahtjeva smatra se početkom četverogodišnjeg razdoblja iz stavka 1. prvog podstavka točke (a).

Poglavlje 3.

Posljedice postupaka radi pobijanja dužnikovih radnji

Članak 9.

Opće posljedice

- 1. Država članica osigurava da se nije moguće pozvati na tražbine, prava ili obveze koji proizlaze iz pravnih radnji koje su proglašene ništavima u skladu s poglavljem 2. ove glave za namirenje iz predmetne nesolvencijske mase.
- 2. Države članice osiguravaju da je osoba koja je ostvarila imovinsku korist od pravne radnje koja je proglašena ništavom obvezna u cijelosti nadoknaditi predmetnu nesolvencijsku masu za štetu nanесenu vjerovnicima tom pravnom radnjom.

Na činjenicu da imovinska korist koja proizlazi iz pravne radnje koja je proglašena ništavom više nije dostupna u imovini osobe koja je ostvarila tu korist od te pravne radnje („nemogućnost povrata imovinske koristi”) moguće je pozvati se samo ako ta osoba nije bila niti je trebala biti upoznata s okolnostima postupka radi pobijanja dužnikovih radnji.

- 3. Države članice osiguravaju da rok zastare za sve tražbine prema drugoj stranki koje proizlaze iz pravne radnje koja se može proglasiti ništavom bude tri godine od datuma pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti.
- 4. Države članice osiguravaju da se tražbina za dobivanje potpune naknade u skladu sa stavkom 2. prvim podstavkom može prenijeti na vjerovnika ili treću osobu.
- 5. Države članice osiguravaju da stranka koja je bila obvezna nadoknaditi nesolvencijsku masu u skladu sa stavkom 2. prvim podstavkom ne može prebiti tu obvezu sa svojim tražbinama prema nesolvencijskoj masi.
- 6. Ovim se člankom ne dovode u pitanje tužbe utemeljene na općem građanskom i trgovačkom pravu za naknadu štete koju su vjerovnici pretrpjeli zbog pravne radnje koja se može proglasiti ništavom.

Članak 10.

Posljedice za stranku koja je imala koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom

1. Države članice osiguravaju da se, ako i u mjeri u kojoj stranka koja je imala koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom nadoknadi nesolvencijsku masu za štetu prouzročenu tom pravnom radnjom, svaka tražbina stranke koja je bila namirena tom pravnom radnjom obnovi.
2. Države članice osiguravaju da se svaka protučinidba stranke koja je imala koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom, a koja je izvršena nakon činidbe dužnika ili kao trenutačna zamjena za nju prema toj pravnoj radnji, nadoknađuje iz nesolvencijske mase u mjeri u kojoj je protučinidba još uvijek dostupna u nesolvencijskoj masi u obliku u kojem se može razlikovati od ostatka nesolvencijske mase ili ako je nesolvencijska masa još uvijek obogaćena njezinom vrijednošću.

U svim slučajevima koji nisu obuhvaćeni prvim podstavkom stranka koja je imala koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom može podnijeti zahtjev za naknadu protučinidbe. Za potrebe razvrstavanja tražbina u postupku u slučaju nesolventnosti smatra se da je ta tražbina nastala prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti.

Članak 11.

Odgovornost trećih osoba

1. Države članice osiguravaju da su prava utvrđena u članku [9.](#) izvršiva prema nasljedniku ili drugom univerzalnom sljedniku stranke koja je imala koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom.
2. Države članice osiguravaju da su prava utvrđena u članku [9.](#) izvršiva i prema svakom pojedinačnom sljedniku druge stranke pravne radnje koja je proglašena ništavom ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) pravni sljednik stekao je imovinu uz izostanak naknade ili očigledno nedostatnu naknadu;
 - (b) sljednik je znao ili trebao znati okolnosti na kojima se temelji postupak radi pobijanja dužnikovih radnji.

Ako je pojedinačni sljednik stranka koja je blisko povezana sa strankom koja je imala koristi od pravne radnje koja je proglašena ništavom, pretpostavlja se znanje iz prvog podstavka točke (b).

Članak 12.

Odnos prema drugim instrumentima

1. Odredbe ove glave ne utječu na članke 17. i 18. Direktive (EU) 2019/1023.

Glava III.

PRAĆENJE IMOVINE KOJA PRIPADA NESOLVENCIJSKOJ MASI

Poglavlje 1.

Pristup ovlaštenih sudova informacijama o bankovnim računima

Članak 13.

Ovlašteni sudovi

1. Svaka država članica među svojim sudovima nadležnima za rješavanje predmeta povezanih s postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost ili otpust duga određuje sudove ovlaštene za pristup svojem nacionalnom centraliziranom registru bankovnih računa uspostavljenom u skladu s člankom 32.a Direktive (EU) 2015/849 („ovlašteni sudovi”) i njihovo pretraživanje.
2. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o svojim ovlaštenim sudovima do [6 mjeseci od datuma prenošenja] i obavješćuje Komisiju o svim izmjenama povezanim s njima. Komisija te obavijesti objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 14.

Pristup ovlaštenih sudova informacijama o bankovnim računima i pretraživanje tih informacija

1. Države članice osiguravaju da, na zahtjev upravitelja u slučaju nesolventnosti imenovanog u postupku u slučaju nesolventnosti koji je u tijeku, sudovi za to ovlašteni izravno i odmah pristupe informacijama o bankovnim računima navedenima u članku 32.a stavku 3. Direktive (EU) 2015/849 i pretražuju ih, ako je to potrebno u svrhu utvrđivanja i praćenja imovine koja pripada dužnikovoj nesolvencijskoj masi u tom postupku, uključujući imovinu koja je predmet postupaka radi pobijanja dužnikovih radnji.
2. Države članice osiguravaju da, na zahtjev upravitelja u slučaju nesolventnosti imenovanog u postupku u slučaju nesolventnosti koji je u tijeku, sudovi za to ovlašteni izravno i odmah pristupe informacijama o bankovnim računima u drugim državama članicama i pretražuju ih putem jedinstvene pristupne točke registara bankovnih računa (BAR) uspostavljene u skladu s člankom XX. Direktive (EU) YYYY/XX [*Ured za publikacije: nova Direktiva o sprečavanju pranja novca*] ako je to potrebno u svrhu utvrđivanja i praćenja imovine koja pripada dužnikovoj nesolvencijskoj masi u tom postupku, uključujući imovinu koja je predmet postupaka radi pobijanja dužnikovih radnji.
3. Dodatne informacije koje države članice smatraju ključnima i koje uvrštavaju u centralizirane registre bankovnih računa na temelju članka 32.a stavka 4. Direktive (EU) 2015/849 nisu dostupne ovlaštenim sudovima te ih oni ne mogu pretraživati.

4. Za potrebe stavaka 1. i 2. pristup i pretraživanje smatraju se izravnima i trenutačnima, između ostalog, ako nacionalna tijela koja upravljaju središnjim registrima bankovnih računa žurno šalju informacije o bankovnom računu ovlaštenim sudovima putem automatskog mehanizma, pod uvjetom da nikakve posredničke institucije ne mogu utjecati na zatražene podatke ili informacije koje treba pružiti.

Članak 15.

Uvjeti za pristup i pretraživanje od strane ovlaštenih sudova

1. Pristup informacijama o bankovnim računima i njihovo pretraživanje u skladu s člankom [14.](#) na pojedinačnoj osnovi vrši osoblje svakog ovlaštenog suda koje je posebno određeno i ovlašteno za obavljanje tih zadaća.
2. Države članice osiguravaju:
 - (a) da osoblje ovlaštenih sudova održava visoke profesionalne standarde povjerljivosti i zaštite podataka, da je visokog integriteta i da ima odgovarajuće vještine;
 - (b) da su uspostavljene tehničke i organizacijske mjere radi osiguravanja sigurnosti podataka u skladu s visokim tehnološkim standardima za potrebe izvršavanja, od strane ovlaštenih sudova, ovlasti pristupa informacijama o bankovnim računima i njihovog pretraživanja u skladu s člankom [14.](#)

Članak 16.

Praćenje pristupa i pretraživanja od strane ovlaštenih sudova

1. Države članice propisuju da tijela koja upravljaju centraliziranim registrima bankovnih računa osiguravaju da se svaki put kad ovlašten sud pristupi informacijama o bankovnim računima ili ih pretražuje o tome vode zapisi. Ti zapisi posebno sadržavaju sljedeće:
 - (a) referentni broj predmeta;
 - (b) datum i vrijeme upita ili pretraživanja;
 - (c) vrstu podataka upotrijebljenih za pokretanje upita ili pretraživanja;
 - (d) jedinstveni identifikator rezultata;
 - (e) naziv ovlaštenog suda koji se služi registrom;
 - (f) jedinstveni identifikator korisnika člana osoblja ovlaštenog suda koji je postavio upit ili obavio pretraživanje i, ako je to primjenjivo, suca koji je naložio upit ili pretraživanje i, u mjeri u kojoj je to moguće, jedinstveni identifikator korisnika primatelja rezultata upita ili pretraživanja.
2. Tijela koja upravljaju centraliziranim registrima bankovnih računa redovito provjeravaju zapise iz stavka 1.
3. Zapisi iz stavka 1. upotrebljavaju se samo za praćenje usklađenosti s ovom Direktivom i obvezama koje proizlaze iz primjenjivih pravnih instrumenata Unije o zaštiti podataka. Praćenje uključuje provjeru prihvatljivosti zahtjeva i zakonitosti obrade osobnih podataka te provjeru jesu li osigurane cjelovitost i povjerljivost osobnih podataka. Zapisi se zaštićuju odgovarajućim mjerama za sprečavanje

neovlaštenog pristupa i brišu se pet godina nakon izrade, osim ako su potrebni za postupke praćenja koji su u tijeku.

Poglavlje 2.

Pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti informacijama o stvarnom vlasništvu

Članak 17.

Pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti informacijama o stvarnom vlasništvu

1. Države članice osiguravaju da upravitelji u slučaju nesolventnosti pri utvrđivanju i praćenju imovine relevantne za postupke u slučaju nesolventnosti za koje su imenovani imaju pravodoban pristup informacijama iz članka 30. stavka 5. drugog podstavka i članka 31. stavka 4. drugog podstavka Direktive (EU) 2015/849 koje se nalaze u registrima stvarnog vlasništva uspostavljenima u državama članicama i koje su dostupne putem sustava međusobne povezanosti registara stvarnog vlasništva uspostavljenog u skladu s člankom 30. stavkom 10. i člankom 31. stavkom 9. Direktive (EU) 2015/849.
2. Pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti informacijama u skladu sa stavkom 1. ovog članka predstavlja legitiman interes kad god je to potrebno za utvrđivanje i praćenje imovine koja pripada dužnikovoj nesolvencijskoj masi u okviru postupka u slučaju nesolventnosti koji je u tijeku, a ograničen je na sljedeće informacije:
 - (a) ime, mjesec, godinu rođenja, zemlju boravišta i državljanstvo zakonskog vlasnika;
 - (b) prirodu i veličinu korisničkog udjela.

Poglavlje 3.

Pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti nacionalnim registrima imovine

Članak 18.

Pristup upravitelja u slučaju nesolventnosti nacionalnim registrima imovine

1. Države članice osiguravaju da upravitelji u slučaju nesolventnosti, bez obzira na državu članicu u kojoj su imenovani, imaju izravan i brz pristup nacionalnim registrima imovine navedenima u Prilogu koji se nalaze na njihovu državnom području, ako su dostupni.
2. U pogledu pristupa nacionalnim registrima imovine navedenima u Prilogu, svaka država članica osigurava da upravitelji u slučaju nesolventnosti imenovani u drugoj državi članici ne podliježu uvjetima pristupa koji su *de jure* ili *de facto* manje povoljni od uvjeta odobrenih upraviteljima u slučaju nesolventnosti imenovanima u toj državi članici.

Glava IV.

POSTUPAK *PRE-PACK*

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 19.

Postupak *pre-pack*

1. Države članice osiguravaju da se postupak *pre-pack* sastoji od sljedećih dviju uzastopnih faza:
 - (a) pripremne faze, čiji je cilj pronaći odgovarajućeg kupca za dužnikovo poduzeće ili njegov dio;
 - (b) faze likvidacije, čiji je cilj odobravanje i izvršenje prodaje dužnikova poduzeća ili njegova dijela te raspodjela prihoda vjerovnicima.
2. Postupak *pre-pack* mora biti u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj glavi. U pogledu svih ostalih pitanja, uključujući razvrstavanje tražbina i pravila o raspodjeli prihoda, države članice primjenjuju nacionalne odredbe o postupcima likvidacije, pod uvjetom da su usklađene s pravom Unije, uključujući pravila utvrđena u ovoj glavi.

Članak 20.

Odnos prema drugim pravnim aktima Unije

1. Faza likvidacije iz članka [19.](#) stavka 1. smatra se postupkom u slučaju nesolventnosti kako je definiran u članku 2. točki 4. Uredbe (EU) 2015/848.
Nadzornici iz članka [22.](#) mogu se smatrati upraviteljima u slučaju nesolventnosti kako je definirano u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2015/848.
2. Za potrebe članka 5. stavka 1. Direktive Vijeća 2001/23/EZ⁴⁰ faza likvidacije smatra se stečajnim postupkom ili postupkom u slučaju insolventnosti pokrenutim s ciljem likvidacije imovine prenositelja pod nadzorom nadležnog javnog tijela.

Članak 21.

Nadležnost u postupcima *pre-pack*

Sud koji je nadležan za postupke *pre-pack* ima isključivu nadležnost u stvarima koje se odnose na opseg i učinke prodaje dužnikova poduzeća ili nekog njegovog dijela u postupku *pre-pack* na dugove i obveze, kako je navedeno u članku [28.](#)

⁴⁰ Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL L 82, 22.3.2001., str. 16.).

Poglavlje 2.

Pripremna faza

Članak 22.

Nadzornik

1. Države članice osiguravaju da na zahtjev dužnika sud imenuje nadzornika. Imenovanjem nadzornika započinje pripremna faza iz članka [19.](#) stavka 1.
2. Države članice osiguravaju da nadzornik:
 - (a) dokumentira svaki korak postupka prodaje i izvješćuje o tome;
 - (b) obrazlaže zašto smatra da je postupak prodaje konkurentan, transparentan, pošten i da zadovoljava tržišne standarde;
 - (c) preporučuje najboljeg ponuditelja kao stjecatelja u okviru *pre-pack*, u skladu s člankom [30.](#);
 - (d) navodi smatra li da najbolja ponuda ne predstavlja očitu povredu testa najboljeg interesa vjerovnika.Mjere nadzornika navedene u prvom podstavku provode se u pisanom obliku te se stavljaju na raspolaganje u digitalnom obliku i pravodobno svim osobama uključenima u pripremnu fazu.
3. Države članice osiguravaju da se za nadzornika mogu imenovati samo osobe koje ispunjavaju oba sljedeća uvjeta:
 - (a) ispunjavaju kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na upravitelje u slučaju nesolventnosti u državi članici u kojoj je pokrenut postupak *pre-pack*;
 - (b) mogu biti imenovani upraviteljima u slučaju nesolventnosti u kasnijoj fazi likvidacije.
4. Države članice osiguravaju da tijekom pripremne faze dužnik zadržava kontrolu nad svojom imovinom i svakodnevnim poslovanjem.
5. Države članice osiguravaju da se naknada nadzorniku isplaćuje:
 - (a) od strane dužnika ako ne slijedi naknadna faza likvidacije;
 - (b) iz nesolvencijske mase kao povlašteni administrativni trošak ako slijedi faza likvidacije.

Članak 23.

Zastoj pojedinačnih radnji ovrhe

Države članice osiguravaju da tijekom pripremne faze, ako je dužnik u situaciji vjerojatnosti nesolventnosti ili je nesolventan u skladu s nacionalnim pravom, dužnik može iskoristiti zastoj pojedinačnih radnji ovrhe u skladu s člancima 6. i 7. Direktive (EU) 2019/1023 ako se time olakšava neometano i učinkovito odvijanje postupka *pre-pack*. Nadzornika se saslušava prije donošenja odluke o zastoju pojedinačnih radnji ovrhe.

Članak 24.

Načela koja se primjenjuju na postupak prodaje

1. Države članice osiguravaju da postupak prodaje koji se provodi tijekom pripremne faze bude konkurentan, transparentan, pošten i da zadovoljava tržišne standarde.
2. Ako se u postupku prodaje dobije samo jedna obvezujuća ponuda, smatra se da ta ponuda odražava tržišnu cijenu poslovanja.
3. Države članice mogu odstupiti od stavka 1. samo ako sud vodi javnu dražbu u fazi likvidacije u skladu s člankom [26](#). U tom se slučaju ne primjenjuje članak [22](#). stavak 2. točka (b).

Poglavlje 3.

Faza likvidacije

Članak 25.

Imenovanje upravitelja u slučaju nesolventnosti

Države članice osiguravaju da nakon pokretanja faze likvidacije sud imenuje nadzornika iz članka [22](#). kao upravitelja u slučaju nesolventnosti.

Članak 26.

Odobrenje prodaje dužnikova poduzeća ili njegova dijela

1. Države članice osiguravaju da nakon otvaranja faze likvidacije sud odobri prodaju dužnikova poduzeća ili njegova dijela stjecatelju kojeg je predložio nadzornik, pod uvjetom da je nadzornik izdao mišljenje kojim se potvrđuje da je postupak prodaje tijekom pripremne faze u skladu sa zahtjevima iz članka [22](#). stavaka 2. i 3. te članka [24](#). stavaka 1. i 2.

Sud ne odobrava prodaju ako nisu ispunjeni zahtjevi iz članka [22](#). stavaka 2. i 3. i članka [24](#). stavaka 1. i 2. Države članice osiguravaju da u potonjem slučaju sud nastavi s postupkom u slučaju nesolventnosti.

2. U slučaju da države članice primjenjuju članak [24](#). stavak 3., javna dražba iz te odredbe ne traje dulje od četiri tjedna i pokreće se u roku od dva tjedna od otvaranja faze likvidacije. Ponuda koju je odabrao nadzornik upotrebljava se kao početna ponuda na javnoj dražbi. Države članice osiguravaju da su zaštitne mjere odobrene prvotnom ponuditelju u pripreмноj fazi, kao što su nadoknada troškova ili isplata odustatnine, razmjerne i primjerene te da ne odvrćaju potencijalno zainteresirane osobe od nadmetanja u fazi likvidacije.

Članak 27.

Prijenos ili raskid dvostrano obveznih ugovora

1. Države članice osiguravaju da se stjecatelju dužnikova poduzeća ili njegova dijela prenesu dvostrano obvezni ugovori koji su potrebni za nastavak poslovanja dužnika i čija bi obustava dovela do zastoja u poslovanju. Za prijenos nije potrebna suglasnost dužnikove druge ugovorne strane ili drugih ugovornih strana.

Prvi se podstavak ne primjenjuje ako je stjecatelj dužnikova poduzeća ili njegova dijela konkurent dužnikovoj drugoj ugovornoj strani ili drugim ugovornim stranama.

2. Države članice osiguravaju da sud može odlučiti raskinuti dvostrano obvezne ugovore iz stavka 1. prvog podstavka ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) raskid je u interesu dužnikova poduzeća ili njegova dijela;
- (b) dvostrano obvezni ugovor sadržava obveze pružanja javne usluge za koje je druga ugovorna strana javno tijelo, a stjecatelj dužnikova poduzeća ili njegova dijela ne ispunjava tehničke i pravne obveze pružanja usluga predviđenih tim ugovorom.

Točka (a) prvog podstavka ne primjenjuje se na dvostrano obvezne ugovore koji se odnose na licence za prava intelektualnog i industrijskog vlasništva.

3. Pravo koje se primjenjuje na prijenos ili raskid dvostrano obveznih ugovora pravo je države članice u kojoj je faza likvidacije otvorena.

Članak 28.

Dugovi i obveze poduzeća stečenog postupkom *pre-pack*

Države članice osiguravaju da stjecatelj stekne dužnikovo poduzeće ili njegov dio bez dugova i obveza, osim ako stjecatelj izričito pristane snositi dugove i obveze tog poduzeća ili njegova dijela.

Članak 29.

Posebna pravila o suspenzivnim učincima žalbi

1. Države članice osiguravaju da žalbe protiv odluka suda koje se odnose na odobrenje ili izvršenje prodaje dužnikova poduzeća ili njegova dijela mogu imati suspenzivne učinke samo ako podnositelj žalbe osigura jamstvo koje je primjereno za pokrivanje potencijalne štete prouzročene zastojem realizacije prodaje.
2. Države članice osiguravaju da sud koji odlučuje o žalbi ima diskrecijsko pravo da fizičku osobu koja podnosi žalbu u cijelosti ili djelomično izuzme od davanja jamstva ako smatra da je takvo izuzeće primjereno s obzirom na okolnosti određenog predmeta.

Poglavlje 4.

Odredbe koje se odnose na obje faze postupka *pre-pack*

Članak 30.

Kriteriji za odabir najbolje ponude

Države članice osiguravaju da su kriteriji za odabir najbolje ponude u postupku *pre-pack* isti kao kriteriji koji se koriste za odabir među konkurentnim ponudama u postupku likvidacije.

Članak 31.

Gradanskopravna odgovornost nadzornika i upravitelja u slučaju nesolventnosti

Države članice osiguravaju da su nadzornik i upravitelj u slučaju nesolventnosti odgovorni za štetu koju njihovo neispunjavanje obveza iz ove glave uzrokuje vjerovnicima i trećim osobama na koje utječe postupak *pre-pack*.

Članak 32.

Osobe koje su u postupku prodaje blisko povezane s dužnikom

1. Države članice osiguravaju da osobe koje su blisko povezane s dužnikom ispunjavaju uvjete za stjecanje dužnikova poduzeća ili njegova dijela ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) pravodobno objavljuju nadzorniku i sudu svoj odnos s dužnikom;
 - (b) druge stranke u postupku prodaje dobivaju odgovarajuće informacije o postojanju osoba koje su blisko povezane s dužnikom i o njihovom odnosu s dužnikom;
 - (c) osobama koje nisu blisko povezane s dužnikom daje se dovoljno vremena za davanje ponude.Države članice mogu predvidjeti da, ako se dokaže da je prekršena obveza objavljivanja iz prvog podstavka točke (a), sud opoziva povlastice iz članka [28](#).
2. Ako je ponuda stranke koja je blisko povezana s dužnikom jedina postojeća ponuda, države članice uvode dodatne zaštitne mjere za odobravanje i izvršenje prodaje dužnikova poduzeća ili njegova dijela. Te zaštitne mjere uključuju barem obvezu nadzornika i upravitelja u slučaju nesolventnosti da odbiju ponudu stranke koja je blisko povezana s dužnikom ako ponuda ne zadovoljava test najboljeg interesa vjerovnika.

Članak 33.

Mjere za maksimalno povećanje vrijednosti dužnikova poduzeća ili njegova dijela

1. Ako je potrebno privremeno financiranje, države članice osiguravaju sljedeće:
 - (a) nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti poduzima potrebne korake za dobivanje privremenog financiranja uz najmanji mogući trošak;
 - (b) davatelji privremenog financiranja imaju pravo na primanje uplata s prioritetom u kontekstu naknadnih postupaka u slučaju nesolventnosti u odnosu na druge vjerovnike koji bi inače imali nadređene ili jednakovrijedne tražbine;
 - (c) založna prava nad prihodima od prodaje mogu se dodijeliti pružateljima privremenog financiranja kako bi se osigurao povrat;
 - (d) privremeno financiranje može se prebiti iznosom koji će se isplatiti na temelju prihvaćene ponude, kada ga pruže zainteresirani ponuditelji.
2. Države članice osiguravaju da ponuditelji nemaju pravo prvokupa.
3. Države članice osiguravaju da, ako založna prava opterećuju poduzeće koje je predmet postupka *pre-pack*, vjerovnici koji su korisnici tih založnih prava mogu prebiti tražbine u svojoj ponudi samo pod uvjetom da je vrijednost tih tražbina znatno ispod tržišne vrijednosti poduzeća.

Članak 34.

Zaštita interesa vjerovnika

1. Države članice osiguravaju da vjerovnici, kao i nositelji udjela u dužnikovu poduzeću imaju pravo na saslušanje pred sudom prije odobrenja ili izvršenja prodaje dužnikova poduzeća ili njegova dijela.

Države članice utvrđuju detaljna pravila kako bi osigurale učinkovitost prava na saslušanje u skladu s prvim podstavkom.
2. Odstupajući od stavka 1., države članice po zakonu ne moraju odobriti pravo na saslušanje:
 - (a) vjerovnicima ili nositeljima udjela koji ne bi primili nikakvu uplatu ili zadržali bilo kakav interes u skladu s uobičajenim redoslijedom likvidacijskih prioriteta na temelju nacionalnog prava;
 - (b) vjerovnicima dvostrano obveznih ugovora čije su tražbine prema dužniku nastale prije odobrenja prodaje dužnikova poduzeća ili njegova dijela i koje bi trebale biti plaćene u cijelosti u skladu s uvjetima ponude u okviru *pre-pack*.
3. Države članice osiguravaju oslobađanje od založnog prava u postupku *pre-pack* pod istim uvjetima koji bi se primjenjivali u postupku likvidacije.
4. Države članice u kojima je potrebna suglasnost nositelja osiguranih tražbina u postupku likvidacije za oslobađanje založnog prava mogu odstupiti od zahtjeva za traženje takve suglasnosti pod uvjetom da se založna prava odnose na imovinu koja je potrebna za nastavak svakodnevnog poslovanja dužnikova poduzeća ili njegova dijela i da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) vjerovnici osiguranih tražbina nisu dokazali da ponuda u okviru *pre-pack* ne zadovoljava test najboljeg interesa vjerovnika;
 - (b) vjerovnici osiguranih tražbina nisu podnijeli (izravno ili preko treće osobe) alternativnu obvezujuću ponudu za stjecanje koja omogućuje da se putem nesolventijske mase ostvari bolja naplata nego putem predložene ponude u okviru postupka *pre-pack*.

Članak 35.

Učinak postupaka u području prava tržišnog natjecanja na odluku o trenutku podnošenja ili uspješan ishod ponude

1. Države članice osiguravaju da, ako postoji znatan rizik od kašnjenja koje proizlazi iz postupka koji se temelji na pravu tržišnog natjecanja ili od negativne odluke tijela nadležnog za tržišno natjecanje povezane s ponudom danom tijekom pripremne faze, nadzornik olakšava podnošenje alternativnih ponuda.
2. Države članice osiguravaju da nadzornik može dobiti informacije o primjenjivim postupcima prava tržišnog natjecanja i njihovim ishodima koji mogu utjecati na odluku o trenutku podnošenja ili uspješan ishod ponude, posebno otkrivanjem informacija od strane ponuditelja ili davanjem izuzeća za potrebe razmjene informacija s tijelima nadležnima za tržišno natjecanje, ako je primjenjivo. U tom pogledu, nadzornik podliježe obvezi potpune povjerljivosti.
3. Države članice osiguravaju da se ponuda može zanemariti ako uključuje znatan rizik od kašnjenja iz stavka 1., pod uvjetom da se primjenjuju oba sljedeća uvjeta:

- (a) takva ponuda nije jedina postojeća ponuda;
- (b) kašnjenje u zaključenju prodaje poduzeća u okviru postupka *pre-pack* s predmetnim ponuditeljem dovelo bi do štete za dužnikovo poduzeće ili njegov dio.

Glava V.

DUŽNOST DIREKTORA DA PODNESU ZAHTEJ ZA POKRETANJE POSTUPKA U SLUČAJU NESOLVENTNOSTI I NJIHOVA GRAĐANSKOPRAVNA ODGOVORNOST

Članak 36.

Dužnost direktora da podnesu zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti

Države članice osiguravaju da su, ako pravna osoba postane nesolventna, njezini direktori obvezni sudu podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti najkasnije tri mjeseca nakon što su direktori saznali za nesolventnost pravne osobe ili se razumno može očekivati da su to saznali.

Članak 37.

Gradanskopravna odgovornost direktorâ

1. Države članice osiguravaju da su direktori nesolventne pravne osobe odgovorni za štetu nastalu vjerovnicima zbog svojeg nepoštovanja obveze utvrđene u članku [36.](#)
2. Stavkom 1. ne dovode se u pitanje nacionalna pravila o građanskopravnoj odgovornosti za kršenje obveze direktora da podnesu zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti iz članka [36.](#) koja su stroža za direktore.

Glava VI.

LIKVIDACIJA NESOLVENTNIH MIKROPODUZEĆA

Poglavlje 1.

Opća pravila

Članak 38.

Pravila o likvidaciji mikropoduzeća

1. Države članice osiguravaju da mikropoduzeća, kada su nesolventna, imaju pristup pojednostavnjenim postupcima likvidacije koji su u skladu s odredbama utvrđenima u ovoj glavi.
2. Mikropoduzeće se smatra nesolventnim za potrebe pojednostavnjenog postupka likvidacije ako općenito nije u mogućnosti platiti svoje dugove po dospeljeću. Države članice utvrđuju uvjete pod kojima se smatra da mikropoduzeće općenito nije u

moгућnosti platiti svoje dugove po dospijeću te osiguravaju da su ti uvjeti jasni, jednostavni i da ih predmetno mikropoduzeće može lako provjeriti.

3. Pokretanje i vođenje pojednostavnjenog postupka likvidacije ne smije se odbiti na temelju toga što dužnik nema imovinu ili njegova imovina nije dovoljna za pokrivanje troškova pojednostavnjenog postupka likvidacije.
4. Države članice osiguravaju da su troškovi pojednostavnjenog likvidacijskog postupka pokriveni u situacijama iz stavka 3.

Članak 39.

Upravitelj u slučaju nesolventnosti

Države članice osiguravaju da se u pojednostavnjenom postupku likvidacije upravitelj u slučaju nesolventnosti može imenovati samo ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) dužnik, vjerovnik ili skupina vjerovnika zahtijevaju takvo imenovanje;
- (b) troškovi intervencije upravitelja u slučaju nesolventnosti mogu se financirati iz nesolventne mase ili ih može financirati stranka koja je zatražila imenovanje.

Članak 40.

Sredstva komunikacije

Države članice osiguravaju da se u pojednostavnjenom postupku likvidacije sva komunikacija između nadležnog tijela i, prema potrebi, upravitelja u slučaju nesolventnosti, s jedne strane, i stranaka u takvim postupcima, s druge strane, može obavljati elektroničkim putem, u skladu s člankom 28. Direktive (EU) 2019/1023.

Poglavlje 2.

Pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije

Članak 41.

Zahtjev za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije

1. Države članice osiguravaju da nesolventna mikropoduzeća mogu nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije.
2. Države članice osiguravaju da svaki vjerovnik nesolventnog mikropoduzeća može nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije mikropoduzeća. Predmetno mikropoduzeće ima mogućnost odgovoriti na zahtjev osporavanjem zahtjeva ili pristankom na njega.
3. Države članice osiguravaju da mikropoduzeća mogu podnijeti zahtjev za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije koristeći se standardnim obrascem.
4. Standardnim obrascem iz stavka 3. omogućuje se, među ostalim, uključivanje sljedećih informacija:
 - (a) ako je mikropoduzeće pravna osoba, naziv dužnika, matični broj, registrirano sjedište ili, ako nije isto, poštanska adresa;

- (b) ako je mikropoduzeće poduzetnik, ime dužnika, matični broj, ako postoji, i poštanska adresa ili, gdje je adresa zaštićena, mjesto i datum rođenja dužnika;
 - (c) popis imovine mikropoduzeća;
 - (d) naziv, adresa ili drugi podaci za kontakt vjerovnika mikropoduzeća, kako su poznati mikropoduzeću u trenutku podnošenja zahtjeva;
 - (e) popis tražbina prema mikropoduzeću i, za svaku tražbinu, njezin iznos navodeći glavnici i, ako je primjenjivo, kamate te datum kad je nastala i datum kad je dospjela, ako su različiti;
 - (f) poziva li se na stvarnopravno osiguranje ili zadržavanje prava vlasništva u odnosu na određenu tražbinu i, ako to jest slučaj, koja je imovina obuhvaćena založnim pravom.
5. Komisija provedbenim aktima utvrđuje standardni obrazac naveden u stavku 3. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 69. stavka [2.](#)
6. Države članice osiguravaju da, kada vjerovnik podnese zahtjev za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije, a mikropoduzeće izrazi svoju suglasnost za pokretanje postupka, mikropoduzeće mora dostaviti informacije navedene u stavku 4. zajedno s odgovorom iz stavka 2. ovog članka, ako su dostupne.
7. Države članice osiguravaju da, kada vjerovnik podnese zahtjev za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije i nadležno tijelo pokrene takav postupak unatoč tome što mikropoduzeće osporava ili ne odgovara na zahtjev, mikropoduzeće mora dostaviti informacije navedene u stavku 4. ovog članka najkasnije dva tjedna od primitka obavijesti o pokretanju postupka.

Članak 42.

Odluka o zahtjevu za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije

1. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo donese odluku o zahtjevu za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije najkasnije dva tjedna nakon primitka zahtjeva.
2. Pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije može se odbiti samo ako je ispunjen jedan ili više sljedećih uvjeta:
- (a) dužnik nije mikropoduzeće;
 - (b) dužnik nije nesolventan u skladu s člankom 38. stavkom [2.](#) ove Direktive;
 - (c) nadležno tijelo kojem je zahtjev podnesen nije nadležno za predmet;
 - (d) država članica u kojoj je zahtjev podnesen nema međunarodnu nadležnost nad predmetom.
3. Države članice osiguravaju da mikropoduzeće ili bilo koji vjerovnik mikropoduzeća može pred sudom osporiti odluku o zahtjevu za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije. Osporavanje nema suspenzivni učinak na pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije, a sud ga rješava bez odgode.

Članak 43.

Dužnik sa zadržanim ovlastima

1. Države članice osiguravaju da, u skladu s uvjetima utvrđenima u stavcima 2., 3. i 4., dužnici koji pristupaju pojednostavnjenom postupku likvidacije zadržavaju kontrolu nad svojom imovinom i svakodnevnom poslovanjem poduzeća.
2. Države članice osiguravaju da, ako je imenovan upravitelj u slučaju nesolventnosti, nadležno tijelo u odluci o imenovanju navede jesu li prava i dužnosti upravljanja imovinom dužnika i raspolaganja njome preneseni na upravitelja u slučaju nesolventnosti.
3. Države članice određuju okolnosti u kojima nadležno tijelo može iznimno odlučiti oduzeti dužnikovo pravo na upravljanje svojom imovinom i raspolaganje njome. Takva se odluka mora temeljiti na procjeni za svaki slučaj pojedinačno s obzirom na sve relevantne pravne i činjenične elemente.
4. Države članice osiguravaju da se, ako dužnik više nema pravo upravljati svojom imovinom i njome raspolagati te ako nije imenovan upravitelj u slučaju nesolventnosti, primjenjuje jedno od sljedećeg:
 - (a) svaka odluka dužnika u tu svrhu podliježe odobrenju nadležnog tijela, ili
 - (b) nadležno tijelo povjerava vjerovniku pravo na upravljanje imovinom dužnika i raspolaganje njome.

Članak 44.

Zastoj pojedinačnih radnji ovrhe

1. Države članice osiguravaju da dužnici imaju koristi od zastoja pojedinačnih radnji ovrhe nakon odluke nadležnog tijela o pokretanju pojednostavnjenog postupka likvidacije i do okončanja tog postupka.
2. Države članice mogu predvidjeti da nadležno tijelo na zahtjev dužnika ili vjerovnika isključi tražbinu iz područja primjene zastoja pojedinačnih radnji ovrhe ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - (a) izvršenje vjerojatno neće ugroziti legitimna očekivanja vjerovnika i
 - (b) zastojem bi se nepravедno nanijela šteta vjerovnicima te tražbine.

Članak 45.

Objava pokretanja pojednostavnjenog postupka likvidacije

1. Države članice osiguravaju da se informacije o pokretanju pojednostavnjenog postupka likvidacije objave u registru nesolventnosti iz članka 24. Uredbe (EU) 2015/848 što je prije moguće nakon pokretanja postupka.
2. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo pojedinačnim obavijestima odmah izvijesti dužnika i sve poznate vjerovnike o pokretanju pojednostavnjenog postupka likvidacije.

Ta obavijest posebno obuhvaća:

- (a) popis tražbina prema dužniku koje je dužnik naveo;
- (b) poziv vjerovniku da prijavi sve tražbine koje nisu navedene na popisu iz točke (a) ili da ispravi svaku netočnu izjavu o tim tražbinama najkasnije 30 dana od primitka obavijesti;

- (c) izjavu da će se, bez daljnjeg djelovanja vjerovnika, tražbine s popisa iz točke (a) smatrati prijavljenima od strane predmetnog vjerovnika.

Poglavlje 3.

Popis tražbina i uspostava nesolvencijske mase

Članak 46.

Prijava i priznavanje tražbina

1. Države članice osiguravaju da se tražbine prema dužniku smatraju prijavljenima bez daljnjih radnji predmetnih vjerovnika ako te tražbine dužnik navodi u jednom od sljedećih podnesaka:
 - (a) u svojem zahtjevu za pokretanje pojednostavnjenog postupka likvidacije;
 - (b) u svojem odgovoru na zahtjev za pokretanje takvog postupka koji je podnio vjerovnik;
 - (c) u svojem podnesku u skladu s člankom 41. stavkom [7.](#)
2. Države članice osiguravaju da svaki vjerovnik može prijaviti tražbine koje nisu sadržane u podnescima iz stavka 1. ili iznijeti prigovore ili izraziti zabrinutost u vezi s tražbinama uključenima u jedan od tih podnesaka u roku od 30 dana od objave datuma pokretanja pojednostavnjenog likvidacijskog postupka u registru nesolventnosti ili, u slučaju poznatog vjerovnika, od primitka pojedinačne obavijesti iz članka [45.](#), ovisno o tome koji je datum kasniji.
3. Države članice osiguravaju da se, u nedostatku bilo kakvog prigovora ili zabrinutosti o kojoj je vjerovnik obavijestio u roku navedenom u stavku 2., tražbina uključena u podneske iz stavka 1. smatra nespornom i konačno se prihvaća kako je u njima navedeno.
4. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo ili, ako je imenovan, upravitelj u slučaju nesolventnosti može prihvatiti ili odbiti priznavanje tražbina koje je prijavio vjerovnik, uz tražbine iz stavka 1., u skladu sa stavkom 2. i odgovarajućim kriterijima definiranim nacionalnim pravom.
5. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo ili sud bez odgode rješavaju sporne tražbine. Nadležno tijelo može odlučiti nastaviti pojednostavnjeni postupak likvidacije u odnosu na nesporne tražbine.

Članak 47.

Postupci radi pobijanja dužnikovih radnji

Države članice osiguravaju da se pravila o pobijanju dužnikovih radnji primjenjuju na sljedeći način u pojednostavnjenim postupcima likvidacije:

- (a) pokretanje i izvršenje postupaka radi pobijanja dužnikovih radnji nije obvezno, već se prepušta odluci vjerovnika ili, prema potrebi, upravitelja u slučaju nesolventnosti;
- (b) nijedna odluka vjerovnika o nepokretanju postupka radi pobijanja dužnikovih radnji ne utječe na građanskopravnu ili kaznenopravnu odgovornost dužnika

ako se kasnije otkrije da su informacije koje je dužnik priopćio o imovini ili obvezama bile skrivene ili krivotvorene;

- (c) nadležno tijelo može pretvoriti pojednostavnjene postupke likvidacije u standardne postupke u slučaju nesolventnosti ako provedba postupka radi pobijanja dužnikovih radnji u okviru pojednostavnjenog postupka likvidacije ne bi bila moguća zbog značaja tražbina koje su predmet postupka radi pobijanja dužnikovih radnji u odnosu na vrijednost nesolvencijske mase i zbog očekivanog trajanja postupka radi pobijanja dužnikovih radnji.

Članak 48.

Uspostava nesolvencijske mase

1. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo ili, ako je imenovan, upravitelj u slučaju nesolventnosti, utvrdi konačan popis imovine koja čini nesolvencijsku masu na temelju popisa imovine koji je dostavio dužnik kako je navedeno u članku 41. stavku 4. točki (c) i relevantnih dodatnih informacija primljenih nakon toga.
2. Imovina nesolvencijske mase uključuje imovinu u posjedu dužnika u trenutku pokretanja pojednostavnjenog postupka likvidacije, imovinu stečenu nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje takvog postupka i imovinu vraćenu postupcima radi pobijanja dužnikovih radnji ili drugim postupcima.
3. Države članice osiguravaju da, ako je dužnik poduzetnik, nadležno tijelo ili, ako je imenovan, upravitelj u slučaju nesolventnosti navede koja je imovina isključena iz nesolvencijske mase i stoga je dužnik može zadržati.

Poglavlje 4.

Unovčenje imovine i raspodjela prihoda

Članak 49.

Odluka o postupku koji treba primijeniti

1. Države članice osiguravaju da u pojednostavnjenom postupku likvidacije, nakon što se utvrdi nesolvencijska masa i odredi popis tražbina prema dužniku, nadležno tijelo:
 - (a) nastavlja s unovčenjem imovine i raspodjelom prihoda; ili
 - (b) donosi odluku o okončanju pojednostavnjenog postupka likvidacije bez unovčenja imovine, u skladu sa stavkom 2.
2. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo može donijeti odluku o trenutačnom okončanju pojednostavnjenog postupka likvidacije bez unovčenja imovine samo ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - (a) u nesolvencijskoj masi nema imovine;
 - (b) imovina nesolvencijske mase toliko je male vrijednosti da ne bi opravdala troškove ili vrijeme njezine prodaje i raspodjele prihoda;
 - (c) prividna vrijednost opterećene imovine niža je od iznosa koji se duguje osiguranom vjerovniku / osiguranim vjerovnicima i nadležno tijelo smatra opravdanim dopustiti tom osiguranom vjerovniku / tim osiguranim vjerovnicima da preuzme / preuzmu imovinu.

3. Države članice osiguravaju da, ako nadležno tijelo nastavi s unovčenjem dužnikove imovine kako je navedeno u stavku 1. točki (a), nadležno tijelo odredi i načine unovčenja imovine. Druga sredstva osim prodaje dužnikove imovine putem elektroničke javne dražbe mogu se odabrati samo ako se njihova upotreba smatra prikladnijom s obzirom na prirodu imovine ili okolnosti postupka.

Članak 50.

Sustavi elektroničkih dražbi za prodaju imovine dužnika

1. Države članice osiguravaju da se na njihovu državnom području uspostavi i održava jedna ili više platformi za elektroničke dražbe u svrhu prodaje imovine nesolvencijske mase u okviru pojednostavnjenog postupka likvidacije.
Države članice mogu odrediti da za potrebe prodaje dužnikove imovine i korisnici mogu davati ponude za kupnju dužnikova poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja.
2. Države članice osiguravaju da se platforme za elektroničke dražbe iz stavka 1. upotrebljavaju kad god se poduzeće dužnika ili imovina koja podliježe pojednostavnjenom postupku likvidacije unovčuje putem dražbe.
3. Države članice mogu proširiti uporabu sustava elektroničkih dražbi iz stavka 1. na prodaju dužnikova poduzeća ili imovine koja podliježe drugim vrstama postupaka u slučaju nesolventnosti pokrenutih na njihovu državnom području.
4. Države članice osiguravaju da su platforme za elektroničke dražbe iz stavka 1. dostupne svim fizičkim i pravnim osobama s prebivalištem ili mjestom registracije na njihovu državnom području ili na državnom području druge države članice. Pristup sustavu dražbi može podlijezati elektroničkoj identifikaciji korisnika, u kojem slučaju osobe s prebivalištem ili mjestom registracije u drugoj državi članici mogu upotrebljavati svoje nacionalne sustave elektroničke identifikacije u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014.⁴¹

Članak 51.

Međusobna povezanost sustava elektroničkih dražbi

1. Komisija provedbenim aktima uspostavlja sustav međusobne povezanosti nacionalnih sustava elektroničkih dražbi iz članka [50](#). Sustav se sastoji od nacionalnih sustava elektroničkih dražbi međusobno povezanih putem europskog portala e-pravosuđe, koji služi kao središnja elektronička pristupna točka u sustavu. Sustav na svim službenim jezicima Unije sadržava informacije o svim postupcima dražbe najavljenima na nacionalnim platformama za elektroničke dražbe, omogućuje pretraživanje tih postupaka dražbe i sadržava poveznice koje vode do stranica nacionalnih sustava na kojima se ponude mogu izravno podnositi.
2. Komisija provedbenim aktima utvrđuje tehničke specifikacije i postupke potrebne za osiguravanje međusobne povezanosti nacionalnih sustava elektroničkih dražbi država članica, navodeći:

⁴¹ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

- (a) tehničku specifikaciju ili specifikacije kojom ili kojima se određuju metode komunikacije i razmjene informacija elektroničkim putem na osnovi postojeće specifikacije sučelja za sustav međusobne povezanosti sustava elektroničkih dražbi;
- (b) tehničke mjere kojima se osiguravaju minimalni sigurnosni standardi informacijske tehnologije pri komunikaciji i širenju informacija unutar sustava međusobne povezanosti sustava elektroničkih dražbi;
- (c) minimalni skup informacija koji mora biti dostupan na središnjoj platformi;
- (d) minimalne kriterije za predstavljanje najavljenih postupaka dražbe na europskom portalu e-pravosuđe;
- (e) minimalne kriterije za pretraživanje najavljenih postupaka dražbe na europskom portalu e-pravosuđe;
- (f) minimalne kriterije za usmjeravanje korisnika prema platformi nacionalnog sustava dražbi države članice u kojoj svoje ponude mogu podnijeti izravno u najavljenim postupcima dražbe;
- (g) sredstva i tehničke uvjete dostupnosti usluga koje osigurava sustav međusobne povezanosti;
- (h) upotrebu europskog jedinstvenog identifikatora iz članka 16. stavka 1. Direktive (EU) 2017/1132⁴²;
- (i) specifikaciju o tome kojim se osobnim podacima može pristupiti;
- (j) mjere za zaštitu podataka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 69. stavka 2. do [godina dana nakon isteka roka za prenošenje].

Članak 52.

Troškovi uspostave i međusobnog povezivanja sustava elektroničkih dražbi

1. Uspostava, održavanje i budući razvoj sustava međusobne povezanosti sustava elektroničkih dražbi iz članka 50. financira se iz općeg proračuna Unije.
2. Svaka država članica snosi troškove uspostave i prilagodbe svojih nacionalnih sustava elektroničkih dražbi kako bi bili interoperabilni s europskim portalom e-pravosuđe, kao i troškove vođenja i održavanja tih sustava te upravljanja njima. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost podnošenja prijave za dobivanje bespovratnih sredstava iz financijskih programa Unije za takve aktivnosti.

Članak 53.

Odgovornosti Komisije povezane s obradom osobnih podataka u sustavu međusobne povezanosti platformi za elektroničke dražbe

1. Komisija ispunjava dužnosti voditelja obrade prema članku 3. stavku 8. Uredbe (EU) 2018/1725 u skladu sa svojim odgovarajućim odgovornostima utvrđenima u ovom članku.

⁴² Članak 16. stavak 1. Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava.

2. Komisija definira potrebne politike i primjenjuje potrebna tehnička rješenja kako bi ispunila svoje odgovornosti u okviru funkcije voditelja obrade.
3. Komisija provodi tehničke mjere potrebne kako bi se zajamčila sigurnost osobnih podataka u prijenosu, a posebno povjerljivost i cjelovitost svakog prijenosa na europski portal e-pravosuđe i s njega.
4. Što se tiče informacija iz međusobno povezanih nacionalnih sustava dražbi, nikakvi osobni podaci o osobama čiji se podaci obrađuju ne pohranjuju se na europskom portalu e-pravosuđe. Svi takvi podaci pohranjuju se u nacionalnim sustavima dražbi kojima upravljaju države članice ili druga tijela.

Članak 54.

Prodaja imovine elektroničkom dražbom

1. Države članice osiguravaju da se elektronička dražba imovine nesolvencijske mase u pojednostavnjenom postupku likvidacije pravodobno najavi na platformi za elektroničke dražbe iz članka [50.](#)
2. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo ili, prema potrebi, upravitelj u slučaju nesolventnosti putem pojedinačnih obavijesti izvijeste sve poznate vjerovnike o predmetu, vremenu i datumu elektroničke dražbe, kao i o zahtjevima za sudjelovanje u njoj.
3. Države članice osiguravaju da je svakoj zainteresiranoj osobi, uključujući postojeće dioničare ili direktore dužnika, dopušteno sudjelovanje u elektroničkoj dražbi i nadmetanju.
4. Ako postoje ponude i za stjecanje dužnikova poduzeća uz pretpostavku vremenske neograničenosti poslovanja i za pojedinačnu imovinu nesolvencijske mase, vjerovnici odlučuju koju od tih dviju mogućnosti žele.

Članak 55.

Odluka o okončanju pojednostavnjenog postupka likvidacije

1. Države članice osiguravaju da nakon raspodjele prihoda od prodaje dužnikova poduzeća ili imovine nadležno tijelo donese odluku o okončanju pojednostavnjenog postupka likvidacije najkasnije dva tjedna nakon dovršetka raspodjele prihoda.
2. Države članice osiguravaju da odluka o okončanju pojednostavnjenog postupka likvidacije uključuje specifikaciju roka za otpust duga poduzetnika dužnika ili onih osnivača, vlasnika ili članova mikropoduzeća dužnika s neograničenom odgovornošću koji su osobno odgovorni za dugove dužnika.

Poglavlje 5.

Otpust duga poduzetnika u pojednostavnjenom postupku likvidacije

Članak 56.

Pristup otpustu

Države članice osiguravaju da se u pojednostavnjenom postupku likvidacije poduzetnicima dužnicima, kao i onim osnivačima, vlasnicima ili članovima mikropoduzeća dužnika s neograničenom odgovornošću koji su osobno odgovorni za dugove mikropoduzeća u potpunosti otpuste dugovi u skladu s glavom III. Direktive (EU) 2019/1023.

Članak 57.

Postupanje s osobnim jamstvima pruženima za dugove povezane s poslovanjem

Ako je pokrenut postupak u slučaju nesolventnosti ili pojedinačni ovršni postupak nad osobnim jamstvom pruženim za poslovne potrebe mikropoduzeća koje je dužnik u okviru pojednostavnjenog postupka likvidacije protiv jamca koji je, u slučaju da je predmetno mikropoduzeće pravna osoba, osnivač, vlasnik ili član te pravne osobe ili, u slučaju da je predmetno mikropoduzeće poduzetnik, član obitelji tog poduzetnika, države članice osiguravaju da se postupak u vezi s osobnim jamstvom koordinira ili konsolidira s pojednostavnjenim postupkom likvidacije.

Glava VII.

ODBOR VJEROVNICA

Poglavlje 1.

Osnivanje i članovi odbora vjerovnika

Članak 58.

Osnivanje odbora vjerovnika

1. Države članice osiguravaju osnivanje odbora vjerovnika samo ako tako odluči glavna skupština vjerovnika.
2. Odstupajući od stavka [1.](#), države članice mogu predvidjeti da se prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti odbor vjerovnika može osnovati od datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ako jedan ili više vjerovnika sudu podnesu zahtjev za osnivanje takvog odbora.

Države članice osiguravaju da prva glavna skupština vjerovnika odluči o nastavku rada i sastavu odbora vjerovnika osnovanog u skladu s podstavkom 1.

3. Države članice mogu u nacionalnom pravu isključiti mogućnost osnivanja odbora vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti ako ukupni troškovi uključivanja takvog odbora nisu opravdani s obzirom na malu gospodarsku važnost nesolvencijske mase, mali broj vjerovnika ili činjenicu da je dužnik mikropoduzeće.

Članak 59.

Imenovanje članova odbora vjerovnika

1. Države članice osiguravaju da se članovi odbora vjerovnika imenuju na glavnoj skupštini vjerovnika ili odlukom suda u roku od 30 dana od datuma pokretanja postupka iz članka 24. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) 2015/848.

2. Ako su članovi odbora vjerovnika imenovani na glavnoj skupštini vjerovnika, države članice osiguravaju da sud potvrdi imenovanje u roku od pet dana od datuma dostave priopćenja o imenovanju sudu.
3. Države članice osiguravaju da imenovani članovi odbora vjerovnika pravedno odražavaju različite interese vjerovnika ili skupina vjerovnika.
4. Države članice osiguravaju da i vjerovnici čije su tražbine samo privremeno prihvaćene te prekogranični vjerovnici ispunjavaju uvjete za imenovanje u odbor vjerovnika.
5. Države članice osiguravaju da svaka zainteresirana strana može pred sudom osporiti imenovanje jednog ili više članova odbora vjerovnika na temelju toga što imenovanje nije provedeno u skladu s primjenjivim pravom.

Članak 60.

Dužnost vjerovnika kao članova odbora vjerovnika

1. Države članice osiguravaju da članovi odbora vjerovnika predstavljaju isključivo interese svih vjerovnika i djeluju neovisno o upravitelju u slučaju nesolventnosti.
Odstupajući od prethodnog podstavka, države članice mogu zadržati nacionalne odredbe kojima se dopušta osnivanje više od jednog odbora vjerovnika koji predstavljaju različite skupine vjerovnika u istom postupku u slučaju nesolventnosti. U tom slučaju članovi odbora vjerovnika predstavljaju isključivo interese vjerovnika koji su ih imenovali.
2. Odbor vjerovnika ima obveze prema svim vjerovnicima koje zastupa.

Članak 61.

Broj članova

Države članice osiguravaju da odbor vjerovnika ima najmanje tri člana, a najviše sedam članova.

Članak 62.

Razrješenje člana i zamjena

1. Države članice utvrđuju pravila kojima se određuju razlozi razrješenja i zamjene članova odbora vjerovnika te povezani postupci. Tim se pravilima uzima u obzir i situacija u kojoj članovi odbora vjerovnika podnose ostavku ili ne mogu obavljati potrebne funkcije, primjerice u slučajevima teške bolesti ili smrti.
2. Razlozi za razrješenje s dužnosti moraju uključivati barem prijevarno postupanje ili radnje iz krajnje nepažnje, zlonamjerno ponašanje ili povredu fiducijarnih dužnosti u odnosu na interese vjerovnika.

Poglavlje 2.

Metode rada i funkcija odbora vjerovnika

Članak 63.

Metode rada odbora vjerovnika

1. Države članice osiguravaju da odbor vjerovnika utvrdi protokol o metodama rada u roku od 15 radnih dana nakon imenovanja članova. Ako odbor vjerovnika ne ispuni tu obvezu, sud je ovlašten utvrditi protokol u ime odbora vjerovnika u roku od 15 radnih dana od isteka prvih 15 radnih dana. Na prvoj sjednici odbora vjerovnika njegovi članovi odobravaju metode rada običnom većinom prisutnih članova.
2. Protokol iz stavka [1.](#) obuhvaća barem sljedeća pitanja:
 - (a) prihvatljivost za prisustvovanje sjednicama odbora vjerovnika i sudjelovanje na njima;
 - (b) pravo glasa i potreban kvorum;
 - (c) sukob interesa;
 - (d) povjerljivost informacija.
3. Države članice osiguravaju da je protokol iz stavka [1.](#) dostupan svim vjerovnicima, sudu i upravitelju u slučaju nesolventnosti.
4. Države članice osiguravaju da članovi odbora vjerovnika imaju mogućnost sudjelovanja i glasanja bilo osobno ili elektroničkim putem.
5. Države članice osiguravaju da članove odbora vjerovnika može zastupati stranka kojoj je dana punomoć.
6. Komisija provedbenim aktima uspostavlja standardni protokol. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 69. stavka [2.](#)

Članak 64.

Funkcija, prava, dužnosti i ovlasti odbora vjerovnika

1. Države članice osiguravaju da je funkcija odbora vjerovnika osigurati zaštitu interesa vjerovnika i sudjelovanje pojedinačnih vjerovnika u vođenju postupka u slučaju nesolventnosti.

U tu svrhu države članice osiguravaju da odbor vjerovnika ima barem sljedeća prava, dužnosti i ovlasti:

 - (a) pravo saslušati upravitelja u slučaju nesolventnosti u bilo kojem trenutku;
 - (b) pravo na pojavljivanje i saslušanje u postupku u slučaju nesolventnosti;
 - (c) dužnost nadzora upravitelja u slučaju nesolventnosti, uključujući savjetovanje s upraviteljem u slučaju nesolventnosti i obavješćivanje upravitelja u slučaju nesolventnosti o željama vjerovnika;
 - (d) ovlast da zatraže relevantne i potrebne informacije od dužnika, suda ili upravitelja u slučaju nesolventnosti u bilo kojem trenutku tijekom postupka u slučaju nesolventnosti;

- (e) obvezu pružanja informacija vjerovnicima koje zastupa odbor vjerovnika i pravo na dobivanje informacija od tih vjerovnika;
 - (f) pravo na primanje obavijesti i savjetovanje o pitanjima u kojima vjerovnici koje predstavlja odbor vjerovnika imaju interes, uključujući prodaju imovine izvan okvira redovitog poslovanja;
 - (g) ovlast traženja vanjskih savjeta o pitanjima u kojima vjerovnici koje zastupa odbor vjerovnika imaju interes.
2. Ako države članice odboru vjerovnika povjeravaju ovlast za odobravanje određenih odluka ili pravnih radnji, one jasno navode pitanja za koja je potrebno takvo odobrenje.

Članak 65.

Troškovi i naknade

1. Države članice određuju tko snosi troškove odbora vjerovnika za izvršavanje njegovih funkcija iz članka [64.](#)
2. Ako se troškovi iz stavka 1. pokrivaju iz nesolvencijske mase, države članice osiguravaju da odbor vjerovnika vodi evidenciju o takvim troškovima i da sud ima ovlasti ograničiti neopravdane i nerazmjerne troškove.
3. Ako države članice dopuste da članovi odbora vjerovnika dobiju naknadu, a ta se naknada pokriva iz nesolvencijske mase, osiguravaju da je naknada razmjerna funkciji koju obavljaju članovi te da odbor vjerovnika o tome vodi evidenciju.

Članak 66.

Odgovornost

Članovi odbora vjerovnika oslobođeni su pojedinačne odgovornosti za svoje radnje u svojstvu članova odbora, osim u slučaju grubog nemara ili prijevarnog postupanja, zlonamjernog ponašanja ili kršenja fiducijarne obveze prema vjerovnicima koje zastupaju.

Članak 67.

Žalba

1. Ako države članice odboru vjerovnika povjere ovlast za odobravanje određenih odluka ili transakcija, predviđaju i pravo žalbe protiv takvog odobrenja.
2. Države članice osiguravaju da je žalbeni postupak učinkovit i brz.

GLAVA VIII.

MJERE ZA POVEĆANJE TRANSPARENTNOSTI NACIONALNIH PROPISA O NESOLVENTNOSTI

Članak 68.

Informativni sažetak s ključnim informacijama

1. Države članice na europskom portalu e-pravosuđe objavljuju informativni sažetak s ključnim informacijama o određenim elementima nacionalnih propisa o postupcima u slučaju nesolventnosti.
2. Sadržaj informativnog sažetka s ključnim informacijama iz stavka [1.](#) mora biti točan, jasan i nedvosmislen te se u njemu činjenice moraju navoditi na uravnotežen i pravedan način. Mora biti u skladu s drugim informacijama o propisima o nesolventnosti ili stečaju koje se dostavljaju u okviru europskog portala e-pravosuđe u skladu s člankom 86. Uredbe (EU) 2015/848.
3. Informativni sažetak s ključnim informacijama:
 - (a) sastavlja se i podnosi Komisiji na jednom od službenih jezika Unije do [*šest mjeseci nakon roka za prenošenje ove Direktive*];
 - (b) ne smije biti dulji od pet stranica papira formata A4 nakon ispisa te mora biti napisan slovima čitljive veličine;
 - (c) napisan je jasno i razumljivo bez upotrebe stručnih pojmova.
4. Informativni sažetak s ključnim informacijama sadržava sljedeće odjeljke sljedećim redoslijedom:
 - (a) uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;
 - (b) pravila kojima se uređuju prijava, ispitivanje i priznavanje tražbina;
 - (c) pravila kojima se uređuje razvrstavanje tražbina vjerovnika i raspodjela prihoda od unovčenja imovine u postupku u slučaju nesolventnosti;
 - (d) prosječnu prijavljenu duljinu postupaka u slučaju nesolventnosti, kako je navedeno u članku 29. stavku 1. točki (b) Direktive (EU) 2019/1023⁴³.
5. Odjeljak iz stavka 4. točka [\(a\)](#) sadržava:
 - (a) popis osoba koje mogu zatražiti pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;
 - (b) popis uvjeta koji dovode do pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti;
 - (c) gdje i kako se može podnijeti zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti;
 - (d) kako i kada se dužnika obavješćuje o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti.
6. Odjeljak iz stavka 4. točke [\(b\)](#) sadržava:
 - (a) popis osoba koje mogu prijaviti tražbinu;
 - (b) popis uvjeta za prijavu tražbine;
 - (c) rok za prijavu tražbine;
 - (d) gdje se može pronaći obrazac za prijavu tražbine, ako je primjenjivo;
 - (e) gdje i kako prijaviti tražbinu;
 - (f) kako se tražbina provjerava i potvrđuje.

⁴³ Direktiva (EU) 2019/1023 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132.

7. Odjeljak iz stavka 4. točke [\(c\)](#) sadržava:
- (a) kratak opis razvrstavanja prava i tražbina vjerovnika;
 - (b) kratak opis raspodjele prihoda.
8. Države članice ažuriraju informacije iz stavka 4. u roku od mjesec dana nakon stupanja na snagu relevantnih izmjena nacionalnog prava. Informativni sažetak s ključnim informacijama sadržava sljedeću izjavu: „Ovaj je informativni sažetak s ključnim informacijama točan na dan [*datum dostave informacija Komisiji ili datum ažuriranja*]”.
- Komisija osigurava da se taj informativni sažetak s ključnim informacijama prevede na engleski, francuski i njemački ili, ako je sastavljen na jednom od tih jezika, da se prevede na druga dva jezika te ga stavlja na raspolaganje javnosti na europskom portalu e-pravosuđe u odjeljku o nesolventnosti/stečaju za svaku državu članicu.
9. Komisija je ovlaštena provedbenim aktima izmijeniti format informativnog sažetka s ključnim informacijama, ili proširiti ili smanjiti opseg stručnih informacija koje su u njemu navedene. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 69. stavka [2.](#)

Glava IX.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor za restrukturiranje i nesolventnost („odbor”) kako je navedeno u članku 30. Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 70.

Preispitivanje

Do [*pet godina nakon roka za prenošenje ove Direktive*] i svake tri godine nakon toga Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru izvješće o primjeni ove Direktive.

Članak 71.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do [*dvije godine nakon stupanja na snagu*]. Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 72.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu [...] dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 73.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica
[...]

Za Vijeće
Predsjednik
[...]